

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach
w 2017 roku**

Siedlce, marzec 2018

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Zadania z zakresu pomocy społecznej	5
1. Informacje ogólne	5
2. Klienci pomocy społecznej.....	6
3. Zadania własne gminy	11
3.1 Praca socjalna	14
3.2 Zasiłki okresowe	17
3.3 Zasiłki stałe	17
3.4 Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	18
3.5 Schronienie.....	18
3.6 Usługi opiekuńcze.....	19
3.7 Świadczenia realizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	20
3.8 Zasiłki celowe	21
3.9 Sprawienie pogrzebu	22
3.10 Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt...22	
4. Zadania zlecone gminy	23
4.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	24
4.2 Środowiskowy Dom Samopomocy.....	24
4.3 Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy	28
4.4 Pomoc dla cudzoziemców	28
4.5 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	29
5. Zadania własne powiatu	29
5.1 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa	29
5.2 Pomoc osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej.....	30
6. Zadania zlecone powiatu	31
6.1 Pomoc dla cudzoziemców	31
7. Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.....	32
III. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	35
1. Wspieranie rodziny	35

2. Piecza zastępcza.....	35
IV. Świadczenie wychowawcze	36
1. Charakterystyka świadczenia wychowawczego.....	36
2. Realizacja świadczenia wychowawczego	37
V. Świadczenia rodzinne	39
1. Charakterystyka świadczeń rodzinnych	39
2. Realizacja świadczeń rodzinnych	42
VI. Fundusz alimentacyjny	48
1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	48
2. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych	49
VII. Miejski Zespół Interdyscyplinarny.....	52
VIII. Zadania wynikające z innych ustaw	54
1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	54
2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	56
3. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	59
IX. Pozostała działalność.....	61
1. Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.....	61
2. Prace społecznie użyteczne	62
3. Współpraca z organizacjami i instytucjami	63
4. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025 za 2017 rok	65
X. Siedziby i kadra	73
XI. Podsumowanie	76
Załącznik nr 1 Zestawienie wydatków budżetowych za lata 2016 – 2017	81
Załącznik nr 2 Zestawienie dochodów budżetowych za lata 2016 – 2017	87

I. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach jest jednostką organizacyjną Miasta Siedlce powołaną do realizacji zadań samorządu gminnego i powiatowego, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, Programu Rodzina 500+, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków budżetu miasta i budżetu państwa.

Zadania Ośrodka określają w szczególności następujące ustawy:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1851 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1952 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 882 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1828);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 450);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 z późn. zm.).

II. Zadania z zakresu pomocy społecznej

1. Informacje ogólne

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i usamodzielnienia. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, przez działania profilaktyczne (głównie pracę socjalną, poradnictwo, interwencję kryzysową).

Pomoc społeczna polega w szczególności na udzielaniu przewidzianych ustawą świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych), pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są na podstawie decyzji administracyjnej. Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest rodzinny wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją. W 2017 roku wydano **9.240 decyzji administracyjnych**

z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 8.905 decyzji z zakresu zadań własnych (w tym 316 decyzji odmownych),
- 335 decyzji z zakresu zadań zleconych (w tym 1 decyzja odmowna).

Od decyzji przysługuje prawo złożenia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Dyrektora Ośrodka. W 2017 roku do SKO przekazano odwołania w 27 sprawach. W 22 sprawach decyzja została utrzymana w mocy, 2 decyzje uchylono i sprawy zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia, 1 decyzja została uchylona w całości i umorzono postępowanie w I instancji, 1 decyzja została w całości uchylona i rozstrzygnięta przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze. W 1 przypadku Kolegium stwierdziło uchybienie terminu do wniesienia odwołania.

2. Klienci pomocy społecznej

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej oraz w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin, posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje **osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekracza** ustawowego kryterium dochodowego, które od 1 października 2015 r. wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **634,00 zł**;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – **514,00 zł** na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z następujących powodów (określonych w art. 7 ww. ustawy), w szczególności:

- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że w większości rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej współwystępuje kilka problemów.

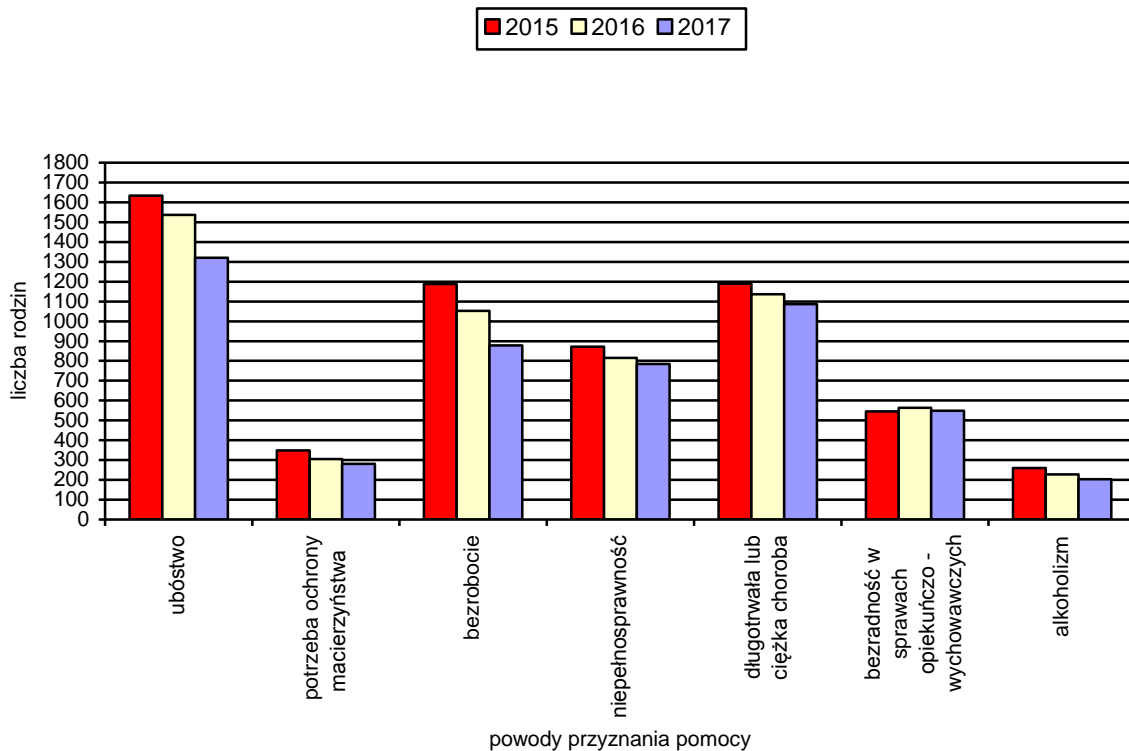
W 2017 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto 2.032 rodziny, 4.552 osoby w tych rodzinach (w 2016 r. 2.104 rodziny, 4.753 osoby w rodzinach, w 2015 r. 2.182 rodziny, 4.946 osób w rodzinie). W porównaniu do 2016 r. nastąpił spadek liczby rodzin o 3,42%.

Tabela 1 Główne powody przyznawania pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach w latach 2015 – 2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ubóstwo	1634	1537	1321	3707	3465	2961
Bezdomność	89	65	66	112	81	76
Potrzeba ochrony macierzyństwa	348	305	281	1546	1377	1241
Bezrobocie	1188	1053	878	3075	2682	2252
Niepełnosprawność	872	816	785	1715	1648	1542
Długotrwała lub ciężka choroba	1190	1137	1086	2367	2243	2082
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	546	563	549	1910	1876	1715
Alkoholizm	260	228	203	471	390	339
Narkomania	15	17	11	34	42	16
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	40	37	31	55	64	63
Zdarzenie losowe	15	10	3	21	16	6

* w jednej rodzinie może występować kilka problemów

Dominujące powody przyznawania pomocy w latach 2015 - 2017

Głównym powodem przyznawania pomocy rodzinom w 2017 roku, podobnie jak w latach poprzednich, było **ubóstwo**. Poziom występowania ubóstwa w 2017 r. zmniejszył się o **14,05%**. Czynniki mającymi bezpośredni wpływ na poziom ubóstwa w szczególności są: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, uzależnienia, i te problemy, obok ubóstwa, są dominującymi wśród problemów rodzin ubiegających się o pomoc.

W 2017 roku pomocą społeczną z powodu **bezrobocia** objęto **878 rodzin**. Nastąpił spadek o **16,62%** w porównaniu do roku poprzedniego.

Problem **długotrwałej lub ciężkiej choroby** w 2017 roku stwierdzono w **1.086 rodzinach**. Nastąpił spadek o **4,49%** w porównaniu do roku ubiegłego.

Spadek, o **3,80%** nastąpił w odniesieniu do problemu **niepełnosprawności**, która w 2017 roku została stwierdzona w **785 rodzinach**.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego wystąpiła w **549 rodzinach** i zmalała w porównaniu do roku poprzedniego o **2,49%**.

Potrzeba ochrony macierzyństwa była w 2017 roku powodem udzielenia pomocy społecznej w **281 rodzinach** (spadek o **7,87%**).

Poważnym, niejednokrotnie trudnym do zdiagnozowania, jest **problem alkoholizmu**. W 2017 roku stwierdzono go w **203 rodzinach**. W porównaniu do 2016 roku, nastąpił spadek o **10,96%**.

Strukturę rodzin objętych pomocą społeczną prezentuje poniższa tabela.

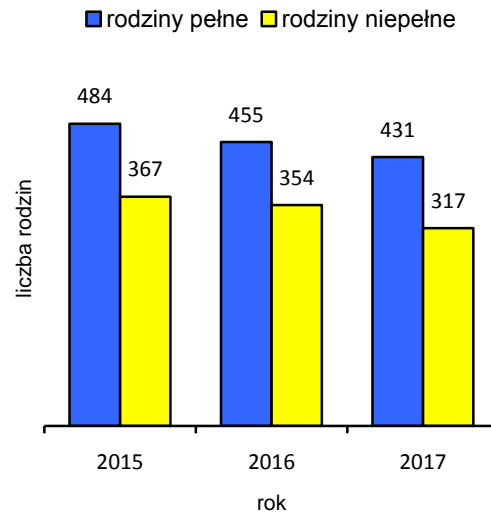
Tabela 2 Typy rodzin objętych pomocą społeczną*

Wyszczególnienie	Liczba rodzin					
	2015	%	2016	%	2017	%
Rodziny ogółem	2182	100	2104	100	2032	100
o liczbie osób w rodzinie 1	1070	49,03	1034	49,14	1003	49,36
2	332	15,22	326	15,49	323	15,90
3	279	12,79	270	12,83	250	12,30
4	275	12,60	258	12,26	252	12,40
5	140	6,42	134	6,37	131	6,45
6 i więcej	86	3,94	82	3,90	73	3,59
Rodziny z dziećmi ogółem	851	39,00	809	38,45	748	36,81
o liczbie dzieci 1	345	15,81	326	15,49	282	13,88
2	301	13,79	281	13,36	270	13,29
3	133	6,10	137	6,51	138	6,79
4	46	2,11	39	1,85	39	1,92
5	19	0,87	21	1,00	17	0,84
6	6	0,27	4	0,19	1	0,05
7 i więcej	1	0,05	1	0,05	1	0,05
Rodziny niepełne ogółem	367	16,82	354	16,83	317	15,60
o liczbie dzieci 1	183	8,39	177	8,41	145	7,14
2	109	4,99	105	4,99	98	4,82
3	44	2,02	49	2,33	52	2,56
4 i więcej	31	1,42	23	1,09	22	1,08
Rodziny bez dzieci, o liczbie osób w rodzinie 2 i więcej	261	11,96	261	12,41	281	13,83

*w tabeli zawarto informację o liczbie rodzin i udziale poszczególnych grup i podgrup rodzin w ogólnej liczbie rodzin

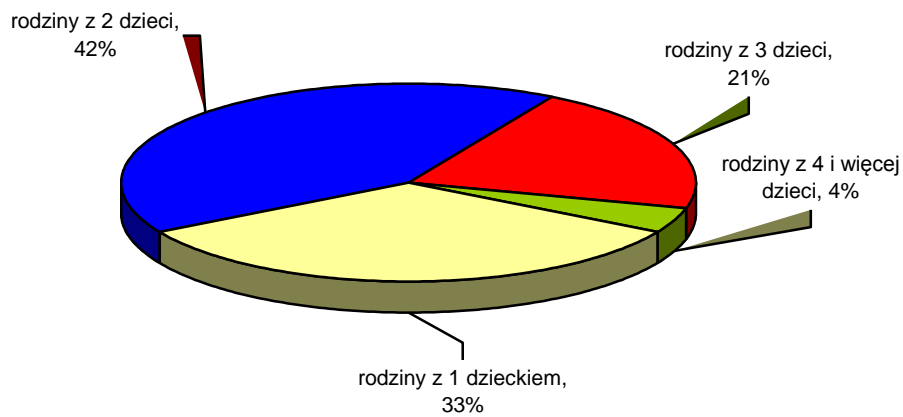
Największą grupę osób objętych pomocą społeczną stanowiły **osoby samotnie gospodarujące** (49,36% ogółu rodzin). Grupa **rodzin z dziećmi** stanowiła w 2017 r. 36,81% ogółu rodzin. W grupie rodzin z dziećmi znaczącą grupę (42,38%) stanowiły **rodziny niepełne**. Kształtowanie się zjawiska w latach w latach 2015 – 2017 przedstawia wykres.

Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2015 - 2017

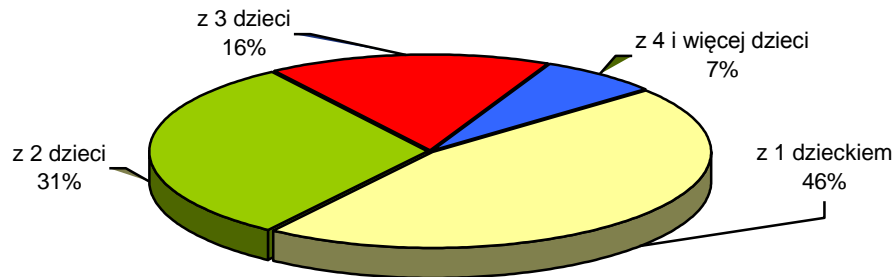

Strukturę rodzin z dziećmi (pełnych i niepełnych) korzystających z pomocy MOPR w 2017 roku ilustrują kolejne wykresy.

Rodziny pełne korzystające z pomocy społecznej w 2017 roku

Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej w 2017 roku

3. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Realizując zadania własne gminy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach w 2017 roku udzielił pomocy **1.816 rodzinom** (4.037 osobom w rodzinach). W porównaniu do 2016 roku, w którym pomocą objęto 1.964 rodziny (4.416 osób w rodzinach), nastąpił spadek o 7,54%.

W tabeli nr 3 zawarto informacje na temat świadczeń pieniężnych i niepieniężnych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w latach 2015 – 2017.

Tabela 3 Realizacja świadczeń w ramach zadań własnych gminy w latach 2015 – 2017

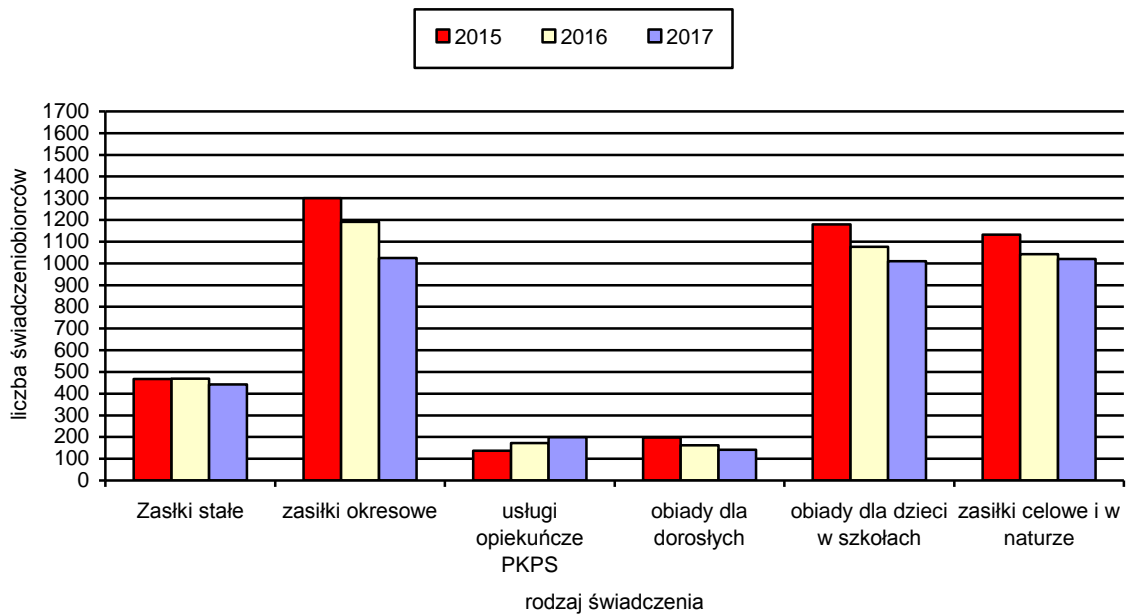
L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Wydatki w zł		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1.	zasiłki stałe	468	469	443	4.642	4.502	4.489	2.013.579	2.178.727	2.135.404
2.	zasiłki okresowe	1.301 rodzin	1.191 rodzin	1.025 rodzin	7.961	7.315	6.153	2.390.338	2.304.758	1.860.905
3.	schronienie (noclegownia PKPS ¹ , mieszkania wspierane)	45	36	32	8.724	8.456	8.323	180.000	182.000	184.000
4.	usługi opiekuńcze (świadczone przez PKPS)	137	173	199	39.611,5	47.704	54.585	598.689	611.733	981.937²
5.	obiady dla najuboższych (dorośli) (w Inst. Kofoeda)	198	162	142	28.369	25.436	21.841	160.268	153.566	144.109
	obiady dla dzieci w szkole i przedszkolu	1.179	1.077	966	136.316	120.637	103.359	443.354	404.105	358.940
6.	zasiłki celowe i w naturze (m.in. na dożywianie, opał, leki, odzież, bilet)	1.132 rodziny	1.042 rodziny	1.020 rodzin	2.557	2.277	2.385	798.304	689.910	676.405
7.	sprawienie pogrzebu	23	26	35	23	26	35	9.892	19.615	11.380
8.	odpłatność miasta za pobyt osób w dps na terenie innej gminy ³	57	58	54	626	647	631	1.556.016	1.637.661	1.567.923
9.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	398	389	366	3.906	3.779	3.733	157.221	170.819	167.756
10.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby objęte Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego w CIS, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	91	72	61	486	448	338	23.779	24.081	18.428

¹ noclegownia PKPS funkcjonowała do 30.09.2016 r.,

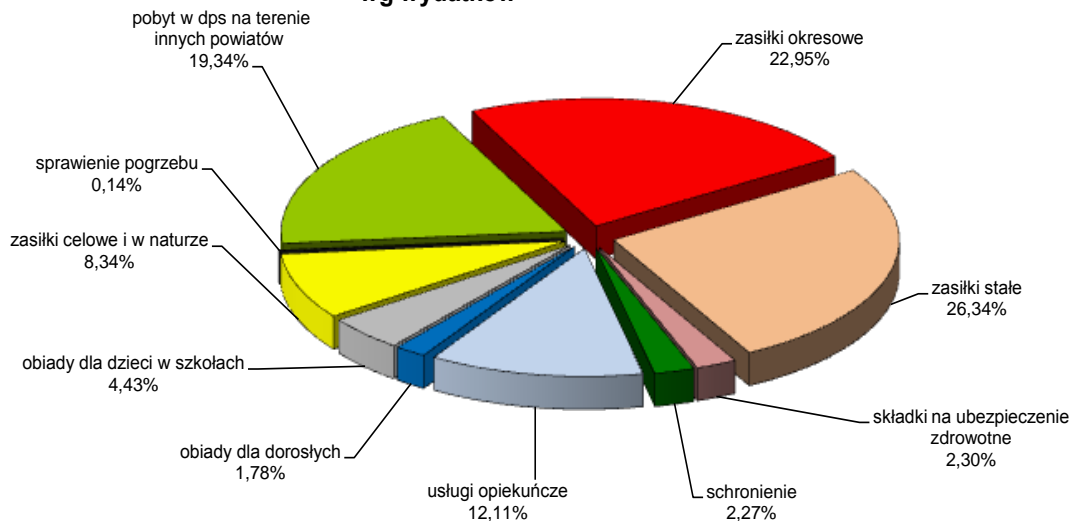
² kwota dotacji przykazanej przez Miasto

³ świadczenia liczone w miesiącach

Realizacja wybranych świadczeń pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy w latach 2015 - 2017

Realizacja zadań własnych gminy w 2017 roku wg wydatków

Z zaprezentowanych danych wynika, że w okresie sprawozdawczym największa liczba świadczeniobiorców objęta została pomocą w formie zasiłku okresowego. Wydatki na realizację wypłat zasiłku stanowiły 22,95% ogółu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej realizowane w ramach zadań własnych gminy.

3.1 Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym niezależnie lub równolegle z pozostałymi formami wsparcia i świadczeniami przyznawanymi klientom. Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. Permanentnej pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono natomiast **1.886 rodzinom** (w 2016 r. – 1.492 rodzinom, w 2015 r. – 1.668 rodzinom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 189 rodzinom.

Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Bardzo często praca socjalna jest jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. W pracy socjalnej niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz wypracowanie planu pomocy.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej można podzielić na następujące dziedziny:

- działania ukierunkowane na poprawę warunków materialnych – realizowane poprzez pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych, zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego, dodatku mieszkaniowego oraz informowanie o uprawnieniach i motywowanie do skorzystania z nich, a także pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem domowym, we właściwym hierarchizowaniu potrzeb (np. poprzez wspólne z klientem zakupy, planowanie wydatków);
- działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania rodziny – realizowane poprzez poradnictwo i edukację w obszarze opieki i wychowywania dzieci, pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów, ochronę i wspieranie ofiar przemocy, informowanie o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania z takiego poradnictwa oraz grup wsparcia i terapii (w szczególności terapii leczenia uzależnień). W toku pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracują m. in. z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, Policją, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci;
- działania ukierunkowane na poprawę warunków mieszkaniowych – realizowane w szczególności poprzez pomoc w załatwieniu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej (złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie zaległości na raty) oraz mobilizowanie do wykonania prac porządkowych w mieszkaniu i motywowanie do utrzymania czystości;

- działania na rzecz osób bezrobotnych – realizowane poprzez informowanie o możliwości uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych, możliwości realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, motywowanie i kierowanie do udziału w powyższych formach aktywizacji zawodowej, mobilizowanie do aktywnego działania w zakresie poszukiwania pracy;
- działania na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych – ukierunkowane na zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, pomoc przy ubieganiu się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielanie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu konsultacji lekarskiej, motywowanie do systematycznego leczenia.

Narzędziem wykorzystywanym w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. **Kontrakt socjalny** można zdefiniować, jako umowę określającą zamierzony cel działania oraz uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i pracownika socjalnego w dążeniu do realizacji celu. Może być zawierany dla określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Postanowienia kontraktu, jako dwustronne uzgodnienia, dostosowane są do sytuacji i możliwości konkretnej osoby. Zawierają z jednej strony zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, w szczególności dotyczące aktywizacji zawodowej, podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego, utrzymania abstynencji. Obowiązek realizacji tych zobowiązań spoczywa na podopiecznym. Z drugiej strony kontrakt socjalny zawiera zobowiązanie Ośrodka do udzielania pomocy podopiecznemu, w tym pomocy pieniężnej. W przypadku, gdy klient, bez uzasadnionej przyczyny, nie wywiązuje się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny może ograniczyć bądź odmówić udzielenia pomocy pieniężnej.

W **2017 roku** w oparciu o **217 kontraktów socjalnych** prowadzono pracę socjalną z 217 osobami (w 2016 r. – 219 kontraktów socjalnych, w 2015 r. – 243 kontrakty socjalne).

Tabela 4 Główne cele założone w realizowanych kontraktach socjalnych

Główny cel kontraktu	2015		2016		2017	
	Liczba kontraktów	%	Liczba kontraktów	%	Liczba kontraktów	%
skierowanie osób do wykonywania prac społecznie użytecznych	66	27	74	34	79	37
skierowanie osób do Centrum Integracji Społecznej w celu podjęcia realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego	79	32	63	29	61	28
motywowanie do podjęcia terapii w poradni leczenia uzależnień i zachowania abstynencji	70	29	47	21	44	20
inne (m. in. aktywizacja zawodowa, wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, złożenie dokumentów do różnych instytucji w celu uzyskania uprawnień do innych świadczeń, dbanie o porządek w mieszkaniu)	28	12	35	16	15	7
skierowanie osób do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja	_1	-	_-2	-	18	8
Razem	243	100	219	100	217	100

¹ Program Aktywizacja i Integracja w 2015 r. nie był realizowany przez MOPR

² Dane wykazano w skierowaniach osób do wykonywania prac społecznie użytecznych

53% kontraktów socjalnych (tj. 116) realizowanych w 2017 roku **zakończono pozytywnie**, osiągając cel zawarty w kontrakcie, 11% kontraktów socjalnych (tj. 23) zakończono przed upływem okresu, na jaki zostały zawarte (głównie z powodu podjęcia pracy przez klienta, pogorszenia stanu zdrowia, zmiany miejsca zamieszkania) 18% kontraktów socjalnych (tj. 40) pozostawało w realizacji na dzień 31.12.2017 r., **18% kontraktów socjalnych** (tj. 38) zostało **zerwanych**. W sytuacji zerwania postanowień kontraktu socjalnego pracownik socjalny w większości przypadków stosował sankcje w nim przewidziane.

Główne powody zerwania postanowień kontraktu socjalnego w 2017 roku:

- nieprzystąpienie lub przerwanie realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej – 50% kontraktów zerwanych (31% zawartych w tym celu),
- zaprzestanie wykonywania prac społecznie użytecznych – 21% kontraktów zerwanych (10% zawartych w tym celu),
- przerwanie abstynencji lub terapii w poradni leczenia uzależnień – 18% kontraktów zerwanych (16% zawartych w tym celu),

- nieprzystąpienie lub przerwanie udziału w Programie Aktywizacja i Integracja – 11% kontraktów zerwanych (22% kontraktów zawartych w tym celu).

Kontrakt socjalny jest dobrym narzędziem pracy socjalnej. Skutecznie mobilizuje osoby do aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów, wyzwala z bierności i często wyuczonej bezradności. Z drugiej strony pozwala zidentyfikować osoby i rodziny, które nie są zainteresowane podjęciem własnych starań zmierzających do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej, a jedynie korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej.

3.2 Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe są podstawową formą pomocy pieniężnej. Jest to pomoc obowiązkowa, przyznawana w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego – osobom samotnie gospodarującym i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej i rodziny. Kwotę zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosi 50% różnicy, nie mniej niż 20 zł miesięcznie i jest finansowana z dotacji celowej z budżetu państwa. MOPR przyznaje i wypłaca zasiłki okresowe w wysokości obowiązkowej.

W 2017 r. zasiłki okresowe otrzymało **1.025 rodzin** (2.422 osoby w rodzinach), **o 166 rodzin**, tj. **o 13,94% mniej** niż w roku poprzednim. Najwięcej rodzin otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 635 rodzin, tj. 62% wszystkich rodzin objętych tą formą pomocy. Na zasiłki okresowe w 2017 r. poniesiono wydatki w kwocie **1.860.905 zł** (o 19,26% niższe w porównaniu do 2016 r.). **Średnia wysokość** zasiłku wyniosła **302,44 zł**. Każda rodzina otrzymała w roku średnio 6 świadczeń. Bezpośrednimi przyczynami znacznego spadku wydatków na zasiłki okresowe była realizacja Programu „Rodzina 500+” oraz spadek bezrobocia.

W roku sprawozdawczym wydano 24 decyzje ustalające nienależnie pobrane świadczenia w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę 14.345,76 zł.

3.3 Zasiłki stałe

Zasiłek stały jest świadczeniem przyznawanym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym ustawowe kryterium dochodowe. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie a dochodem osoby samotnie

gospodarującej lub na osobę w rodzinie, jednak nie mniej niż 30 zł miesięcznie i nie więcej niż 604 zł miesięcznie (w przypadku osoby samotnie gospodarującej).

W 2017 r. tą formą pomocy objęto **443 osoby**, o 5,54% mniej w stosunku do 2016 r. Wydatki na zasiłki stałe w 2017 r. wyniosły **2.135.404 zł** i zmalały o 1,99% w porównaniu do roku poprzedniego. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 475,70 zł.

W roku sprawozdawczym wydano 18 decyzji administracyjnych ustalających nienależnie pobrane świadczenia w formie zasiłków stałych na łączną kwotę 10.123,58 zł.

3.4 Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego i opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby korzystające z zasiłku stałego oraz osoby realizujące Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, nieobjęte ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

W 2017 r. ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu pobierania zasiłku stałego objęto **366 osób** (o 5,91% mniej w porównaniu do roku poprzedniego). Ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu realizacji IPZS w CIS objęto natomiast **61 osób** (o 15,28% mniej w porównaniu do roku poprzedniego). Wydatki na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne z powyższych tytułów w 2017 r. wyniosły **186.184 zł**.

3.5 Schronienie

W dniu 31 sierpnia 2016 r. Rada Miasta Siedlce Uchwałą Nr XXIII/286/2016 przyjęła Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności, który zakłada stworzenie dla osób bezdomnych, których ostatnim miejscem zameldowania było Miasto Siedlce, kilkustopniowego systemu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych. Program stanowi, że pierwszym stopniem wspierania osób bezdomnych jest zapewnienie im pobytu w noclegowni/schronisku. Drugim – przyznanie miejsca w mieszkaniu wspieranym. W dalszym etapie, po uzyskaniu pozytywnej rekomendacji, przydział mieszkania socjalnego lub innej formy usamodzielnienia (pobyt w mieszkaniu chronionym, skierowanie do domu pomocy społecznej). Przyznanie miejsca w mieszkaniu wspieranym stanowi ważny element procesu wsparcia osób bezdomnych. Działania te stanowią rozwinięcie założeń zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025. W 2017 Prezydent Miasta Siedlce przyznał **32 osobom** miejsce **w mieszkaniach wspieranych**.

W 2017 r. na zlecenie Miasta realizatorem zadania w zakresie udzielenia schronienia osobom bezdomnym był Polski Komitet Pomocy Społecznej. Na powyższy cel wydatkowano

184.000 zł. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w mieszkaniach wspieranych wynosił 552,00 zł (30 dni x 18,40 zł/osobodzień).

W 2017 r. kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Hilaritas (na podstawie zawartej przez Miasto w dniu 1 października 2016 r. umowy, aneksowanej w dniu 2 stycznia 2017 r.), w kwestii umieszczania bezdomnych mężczyzn, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały było Miasto Siedlce, w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Południowej 1. Na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez tutaj. Ośrodek w 2017 r. pomoc w formie schronienia w **Schronisku dla Osób Bezdomnych** uzyskały **23 osoby**. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w Schronisku wynosił 950,00 zł (30 x 31,67 zł/osobodzień).

W 2017 r. pomocą w formie schronienia objęto **łącznie 50 osób bezdomnych**.

3.6 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są świadczeniem przysługującym osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, a są jej pozbawione. W 2017 r. usługi opiekuńcze świadczone były w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej (realizatorem usług, podobnie jak w latach ubiegłych był, na zlecenie Miasta, Polski Komitet Pomocy Społecznej) i w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania polegało głównie na pomocy w utrzymywaniu higieny osobistej, czystości i porządku w mieszkaniu osoby, robieniu niezbędnych zakupów, przygotowywaniu posiłków, a także pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i, w miarę możliwości, zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. Zakres usług opiekuńczych świadczonych w DPS w Siedlcach był ustalany indywidualnie w miejscu świadczenia usług (mógł obejmować m. in. udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację, terapię, rehabilitację).

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, w porównaniu do roku 2016 r., wzrosła o 15,03% i wyniosła **199 osób**. Utrzymujący się od 2016 r. wzrost liczby osób objętych tą formą pomocy sygnalizuje oznaki starzenia się społeczeństwa. Część z osób, korzystających z usług opiekuńczych, w przypadku braku krewnych i możliwości zapewnienia opieki przez rodzinę, będzie w nieodległej perspektywie czasowej potrzebowała zwiększonego wymiaru godzin usług bądź zapewnienia miejsca w domu pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym wykonano **54.585 godzin** usług opiekuńczych (o 14,42% więcej w stosunku do roku 2016). Miasto przekazało na ten cel dotację PKPS w kwocie 981.937 zł. Koszt 1 godziny usług

opiekuńczych wynosił **13,00 zł** (w 2016 r. – 11,59 zł). Pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej przyznano **15 osobom**.

W 2017 r. ustalono zwrot wydatków poniesionych za usługi opiekuńcze na łączną kwotę 298,68 zł wydając 2 decyzje administracyjne.

Pracownicy socjalni MOPR rozpoznają sytuację osoby potrzebującej pomocy w formie usług opiekuńczych, przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy, niezbędny do przyznania świadczenia i ustalenia odpłatności za świadczone usługi oraz monitorują sytuację.

3.7 Świadczenia realizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest m. in. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Pomoc w zakresie dożywiania mogła być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego pomocy społecznej.

W 2017 r. Ośrodek w ramach Programu udzielał pomocy w formie posiłku dzieciom uczęszczającym do żłobków, przedszkoli, szkół i osobom dorosłym, które własnym staraniem nie mogły go sobie zapewnić, a także w postaci świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności dla:

- dzieci do 6 r.ż. nieuczęszczających do żłobka i przedszkola,
- dzieci w wieku szkolnym, które na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, ze względu na stan zdrowia realizują obowiązek szkolny poprzez indywidualne nauczanie w domu,
- uczniów, którzy uczęszczają do szkół, w których nie ma stołówek,
- dzieci w okresie wakacji,
- dzieci lub osób dorosłych, które nie korzystają z posiłków w punktach zbiorowego żywienia, w związku z koniecznością stosowania diety.

Pomocą objęto łącznie **2.304 osoby**. Systematyczną pomocą objęto **583 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej** (w 2016 r. – 636 dzieci), **688 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych** (w 2016 r. – 790 uczniów) oraz **142 najuboższych osób dorosłych** (w 2016 r. – 162 osób). Pozostałe osoby objęte były pomocą jednorazową.

Sfinansowano łącznie **103.359 posiłków w szkole i przedszkolu na kwotę 358.940 zł, 21.841 obiadów** dla osób dorosłych na kwotę **144.109 zł oraz 1.255 zasiłków celowych** na kwotę **245.589 zł** (z pomocy w tej formie skorzystało 516 rodzin). Posiłki dla osób dorosłych, na zlecenie Miasta, przygotowywane były i wydawane przez Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda.

Program osłony w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020 „Pomoc Miasta Siedlce w zakresie dożywiania” przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce nr XXXVIII/710/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. umożliwia w szczególnie uzasadnionych przypadkach, udzielenie posiłku dziecku, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Posiłki te finansowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Pomoc na powyższych zasadach otrzymało **72 dzieci** (7.173 posiłków **na kwotę 23.907 zł**). W 2016 r.– 90 dzieci.

Całkowity koszt realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2017 r. wyniósł **772.545 zł**, z czego ze środków własnych Miasta sfinansowano kwotę **309.166 zł, tj. 40,02%**.

W 2017 r. w toku prowadzonych postępowań stwierdzono, że w 18 przypadkach dochody osób/rodzin przekroczyły 150% kryterium dochodowego w okresie korzystania ze świadczeń przyznanych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W związku z powyższym wydano 17 decyzji administracyjnych ustalających zwrot wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku na łączną kwotę 2.405,22 zł, a także w 1 decyzji ustalono nienależnie pobrane świadczenie pieniężne (zasiłek celowy) na kwotę 120,00 zł.

3.8 Zasiłki celowe

Pomoc fakultatywna w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, m.in.: zakup opału, leków, biletów, żywności, odzieży. W 2017 r. pomocą w tej formie objęto **1.020 rodzin**. Przyznano łącznie **2.385 świadczeń**. Wydatki wyniosły **676.405 zł** (w porównaniu do roku poprzedniego były niższe o 1,96%).

Wydatki na **zasiłki celowe**:

- na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 245.589 zł,
- na zakup leków – 24.658 zł,
- na zakup opału i pokrycie kosztów ogrzewania innymi nośnikami energii – 239.900 zł, **(pomoc na ogrzewanie otrzymało 307 rodzin)**.

- na zakup biletu (np. na przejazd do lekarza specjalisty w innym mieście) – 2.011 zł,
- na inne cele (np. wyrobienie dowodu osobistego, odzież, remont, zakup podstawowych przedmiotów użytku domowego) – 44.411 zł;

Wydatki na **specjalne zasiłki celowe**:

- na zakup opału i pokrycie kosztów ogrzewania innymi nośnikami energii – 87.271 zł (**pomoc na ogrzewanie otrzymały 134 rodziny**),
- na inne cele (np. zakup leków) – 32.565 zł.

3.9 Sprawienie pogrzebu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie organizuje pogrzeby osobom zmarłym z terenu Miasta, w tym osobom bezdomnym, które nie zostały pochowane przez inne osoby uprawnione. Pomoc ta obejmuje zorganizowanie pochówku i pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostatnie pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego. Od 2009 roku organizowany jest również pogrzeb dzieci zmarłych przed urodzeniem, pozostawionych w szpitalach na terenie Miasta. W 2017 r. sprawiono pogrzeb łącznie **35 osobom**, w tym 28 dzieciom zmarłym przed urodzeniem (jeden pogrzeb zbiorowy). Poniesiono na ten cel wydatki w kwocie **11.380 zł**. Wszystkie czynności związane z pochówkiem Ośrodek zlecał wyłonionemu w drodze rozpoznania cenowego zakładowi pogrzebowemu.

3.10 Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w miejscu zamieszkania. Wymagane jest, aby stan zdrowia i konieczność zapewnienia całodobowej opieki potwierdzone były zaświadczeniem lekarskim.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Obowiązani do wnoszenia opłaty są w kolejności: mieszkaniec domu, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu. Mieszkaniec wnosi opłatę w wysokości nie wyższej niż 70% swojego dochodu, małżonek, zstępni przed wstępnymi, wnoszą opłatę w kwocie określonej w zawartej z Dyrektorem MOPR umowie i wydanej decyzji administracyjnej, po spełnieniu określonych kryteriów dochodowych. Gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między

średnim miesięcznym kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby zobowiązane.

Pracownicy MOPR prowadzą postępowanie związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, w ramach którego udzielają informacji o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania do dps i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy z osobą ubiegającą się o skierowanie, wspierają w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji (w szczególności zaświadczeń lekarskich), oceniają sytuację osoby, w kontekście spełniania przesłanek do umieszczenia w dps. Pracownicy nawiązują kontakt z rodziną (małżonkiem, dziećmi, wnukami), przeprowadzają wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowują umowy, określające wysokość ponoszonej przez rodzinę opłaty.

W 2017 r. **55 osób skierowano do domu pomocy społecznej** (w tym 51 do DPS w Siedlcach i 4 do dps na terenie innych powiatów). Miasto ponosiło **odpłatność za pobyt 54 osób** (w 2016 r. – 58 osób, w 2015 r. – 57 osób) w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Łącznie na ten cel w 2017 r. wydatkowano kwotę **1.567.923 zł**. Do innych domów kierowane są w szczególności osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawne intelektualnie, których nie obejmuje opieką DPS w Siedlcach.

MOPR wydaje również **decyzje w sprawie umieszczenia** osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej „Domu nad Stawami” w Siedlcach. W 2017 r. wydano takie decyzje **50 osobom**, w tym 34 osobom z terenu miasta Siedlce i 16 osobom z terenu innych gmin (w 2016 r. 38 – osobom, w tym 28 osobom z terenu Miasta Siedlce i 10 osobom z terenu innych gmin, w 2015 r. – 23 osobom, w tym 20 osobom z terenu Miasta Siedlce i 3 osobom z terenu innych gmin).

W 2017 r. w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach przebywało **150 osób**, w tym 117 osób z Siedlec i 33 osoby z terenu innych gmin.

4. Zadania zlecone gminy

Do zadań zleconych gminie należy m.in.:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środowiskowe domy samopomocy);
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody

na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zadania zlecone finansowane są ze środków z budżetu Wojewody.

4.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizowane są w miejscu zamieszkania podopiecznego, według indywidualnych programów terapeutycznych, opracowywanych przez osoby świadczące usługi, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osoby i sugestii placówek specjalistycznych. Mają formę indywidualnych zajęć w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W 2017 r. pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto **23 osoby** (w 2016 r. - 26 osób). Wykonano **948 godzin** usług (w 2016 r. – 1076 godzin). Koszt realizacji zadania wyniósł **41.034 zł** (w 2016 r. – 51.286 zł).

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję ustalającą zwrot wydatków poniesionych za specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę 314,80 zł.

4.2 Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji za środowiskiem. W 2017 r. z zajęć terapeutycznych ŚDS korzystało **51 osób**, w tym 33 na podstawie decyzji administracyjnych oraz 18 klubowiczów (w tym byli lub obecni uczestnicy). W ŚDS w ciągu 2017 roku zatrudnionych było 7 pracowników (*kierownik działu, 4 terapeutów, 1 instruktor kulturalno – oświatowy i 1 psycholog*), w tym jedna osoba do dnia 27.09.17 r., (*w związku z przejściem na emeryturę*). Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności

społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2017 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

1. **Zajęcia kulinarne** – nauka i ćwiczenie posiadanych umiejętności w zakresie przygotowania prostych posiłków i prawidłowego posługiwania się podstawowym wyposażeniem pracowni, w tym obsługi sprzętów kuchennych (zmywarki, kuchenki mikrofalowej, piekarnika itp.). Grupa treningowa w ramach zajęć wspólnie przygotowywała listę potrzebnych produktów spożywczych oraz dokonywała zakupów.
2. **Zajęcia komputerowe** – ćwiczenie podstawowych umiejętności w zakresie obsługi komputera, przepisywania tekstów, pisania podań, szukania informacji w internecie;
3. **Zajęcia sportowo – rekreacyjne** – gry zręcznościowe oraz gry zespołowe na powietrzu (koszykówka, siatkówka, zbijak, bule);
4. **Zajęcia sportowe na sali gimnastycznej** – zajęcia z zakresu gier zespołowych realizowane w obiekcie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach.
5. **Basen** – zajęcia na pływalni w zakresie nauki i doskonalenia umiejętności pływania;
6. **Trening relaksacyjny** – rozwijanie technik relaksu oraz samokontroli;
7. **Zajęcia techniczno – rękodzielnicze** – nabywanie praktycznych umiejętności w zakresie zdobienia przedmiotów techniką decoupage, papieroplastyki, wypalania pyrografem, wycinania ozdób ze styropianu, ręcznego wyrabiania ozdób z modeliny, szycia ręcznego i na maszynie krawieckiej oraz wykonywanie przedmiotów użyteczno - dekoracyjnych z drewna, MDF, włóczki i innych;
8. **Gimnastyka** – ćwiczenia ogólnej sprawności ruchowej i orientacji przestrzennej, zwinnościowe i zręcznościowe oraz zajęcia ruchowe w formie fitness.
9. **Trening edukacyjny** – podtrzymywanie podstawowych umiejętności nabytych w szkole tj.: czytanie, pisanie, liczenie oraz ćwiczenia koncentracji uwagi;
10. **Zajęcia muzyczne** – ćwiczenia umuzykalniające tj.: proste ćwiczenia wokalne przy akompaniamencie, ćwiczenia dykcji na podstawie tekstów śpiewanych piosenek, nauka tekstów piosenek na pamięć, zabawy muzyczne w rozpoznawanie tytułów piosenek („Jaka to melodia”), karaoke;
11. **Trening czystości osobistej** – nabywanie podstawowej wiedzy dotyczącej potrzeby dbania o higienę osobistą oraz dbania o wygląd zewnętrzny oraz nabywanie i rozwijanie umiejętności praktycznych w tym zakresie;
12. **Indywidualne wsparcie psychologiczne** – rozmowy z psychologiem stosownie do indywidualnych potrzeb uczestników;
13. **Zajęcia z elementami psychoterapii** – zajęcia z psychologiem;

14. **Treningi psychoedukacyjne** – zajęcia z psychologiem obejmujące psychoedukację, trening lekowy, trening radzenia sobie z objawami choroby;
15. **Zdrowy styl życia** – zajęcia z psychologiem, obejmujące zapoznanie uczestników z obszarem zagadnień szeroko rozumianej promocji zdrowego stylu życia, m.in. dietetyka, kosmetologia, uzależnienia, odpoczynek, relaks, hobby itp.;
16. **Pracownia Działań Twórczych** – nabywanie i rozwijanie umiejętności praktycznych w zakresie różnych technik plastycznych tj: prace malarskie techniką pasteli, akwareli, węgla, ołówka, farb witrażowych, olejnych, akrylowych, rzeźba w glinie, rękodzieło artystyczne, w tym karty okolicznościowe (z okazji świąt, imienin, jubileuszy, podziękowań) oraz stroiki okolicznościowe, biżuteria, witraż, zawieszki, ozdabianie naczyń techniką malowania na szkle.

Dodatkowo w ramach działalności ŚDS w 2017 roku zorganizowano wycieczki:

1. do Węgrowa – „Śladami Mistrza Twardowskiego”,
2. do „Fermi Strusi”,
3. do Lublina – zwiedzanie miasta z przewodnikiem,
4. do Muzeum Techniki i Motoryzacji w Otrębusach,
5. do Muzeum Lalek w Warszawie,
6. do Świątyni Opaczności Bożej w Warszawie,
7. do „Królewskich Ogrodów Światła” w Warszawie.

Ponadto w ramach zajęć, uczestnicy ŚDS brali udział w licznych wydarzeniach kulturalnych organizowanych w ramach działalności MOK w Siedlcach, CKiS w Siedlcach oraz wystawach w Muzeum Regionalnym, Galerii „Kultura”, Bibliotece Miejskiej, Archiwum Państwowym i Uniwersytecie Przyrodniczo – Humanistycznym oraz siedleckiej grupy „Fotogram”.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy brali udział w następujących imprezach integracyjnych i konkursach:

- bal karnawałowy organizowany przez ŚDS przy ul. Dzieci Zamojszczyzny w Siedlcach,
- bal karnawałowy organizowany przez „Dom nad Stawami” DPS w Siedlcach,
- V Turnieju Boccia zorganizowanym przez „Dom nad Stawami” DPS w Siedlcach,
- „Integracyjne spotkania muzyczno-taneczne” w Ostrowi Mazowieckiej,
- turniej tenisa stołowego w Ostrowi Mazowieckiej,

- turniej tenisa stołowego w Sokołowie Podlaskim,
- piknik integracyjny organizowany przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Kisielanach,
- piknik w Jednostce Wojskowej w Siedlcach,
- imprezach integracyjno-kulturalnych organizowanych przez „Dom nad Stawami” DPS w Siedlcach,
- konkursie plastycznym „Siedlce, Podlasie, Anioły” zorganizowanym przez Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Siedleckiej.

W ramach zajęć Uczestnicy ŚDS wzięli również udział w Jarmarku św. Stanisława, w obchodach Dni Siedlec, Dnia Pamięci Ofiar Katastrofy Smoleńskiej, Wyboru Jana Pawła II, Śmierci Jana Pawła II.

Dodatkowo w ramach treningu umiejętności społecznych ŚDS organizował wyjścia do kręgielni, kina, kawiarni, pizzerii. Ponadto grupa ŚDS uczestniczyła w pokazach spektakli prezentowanych w ramach festiwalu „Kamień Wiary”.

Środowiskowy Dom Samopomocy **współpracował** z wieloma instytucjami w zakresie organizacji następujących przedsięwzięć:

1. Wystawa plastyczna „Przez Twórczość do Zdrowia” – współorganizowana z Oddziałem Psychiatrycznym SP ZOZ w Siedlcach,
2. Prowadzenie zajęć sportowych dla uczestników ŚDS w Sali gimnastycznej Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach,
3. Basen – zajęcia prowadzone dla 12 uczestników ŚDS na pływalni przy Publicznym Gimnazjum nr 4 w Siedlcach,
4. Plener artystyczny i rekreacja osób niepełnosprawnych „Murzasichle 2017” zorganizowanym przez Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Przystań”.

Udział w zajęciach w ŚDS dla większości uczestników stanowił jedyną alternatywę na wyjście z domu oraz aktywną obecność w środowisku lokalnym. Uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym stanowi ważny aspekt w szeroko rozumianej rehabilitacji społecznej oraz jest okazją do łamania stereotypów na temat osób chorych psychicznie. Wymiernym dowodem tego są wyrazy uznania dla twórczości artystycznej uczestników ŚDS, których prace są rozpoznawane przez mieszkańców Siedlec oraz dostrzegane i wyróżniane przez profesjonalistów.

4.3 Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydaje decyzje kierujące do Środowiskowego Domu Samopomocy działającego w strukturze Ośrodka oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem w Siedlcach. Pracownik socjalny Ośrodka przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług w ww. ośrodkach wsparcia, gromadzi dokumentację niezbędną do podjęcia decyzji o skierowaniu oraz na stałe współpracuje z rodziną uczestnika zajęć w ŚDS.

Do środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących w Siedlcach kierowane są osoby z terenu innych gmin: gminy Siedlce, miasta i gminy Mordy, gminy Zbuczyn na podstawie zawartych porozumień. W 2017 r. z opieki i usług świadczonych przez oba siedleckie środowiskowe domy samopomocy skorzystało **61 osób**, w tym 13 osób z terenu innych gmin.

Osoby skierowane do środowiskowych domów samopomocy ponoszą odpłatność za pobyt w ośrodku wsparcia w przypadku, gdy dochód osoby samotnie gospodarującej/osoby w rodzinie przekroczy 300% odpowiedniego kryterium dochodowego. Odpłatność wynosi 5% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu osoby w rodzinie. W sytuacji, gdy osoba korzystająca z usług środowiskowych domów samopomocy nie poinformuje o zmianie sytuacji dochodowej przekraczającej 10% odpowiedniego kryterium dochodowego w drodze decyzji administracyjnej ustalany jest zwrot wydatków za korzystanie z usług ŚDS. W 2017 r. wydano 1 decyzję na kwotę 77,59 zł.

4.4 Pomoc dla cudzoziemców

Cudzoziemiec, który na terytorium Polski uzyskał **zgode na pobyt ze względów humanitarnych** lub **zgode na pobyt tolerowany** oraz ma miejsce zamieszkania i przebywa na terenie naszego kraju może uzyskać pomoc w formie zasiłku celowego, schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania. W 2017 r. tut. Ośrodek udzielił pomocy pieniężnej w formie zasiłku celowego oraz w postaci gorącego posiłku **5 rodzinom** cudzoziemców, które uzyskały w Polsce ww. statusy pobytu. Wydatkowano kwotę **23.811 zł**. Dla porównania w 2016 r. pomocy udzielono 4 rodzinom, wydatkowano kwotę 44.635 zł. Bezpośredni wpływ na zmniejszenie wydatków miała poprawa sytuacji finansowej rodzin, wynikająca z uzyskania świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, a także aktywizacja zawodowa cudzoziemców, którzy od 2016 r. korzystają z wyżej wymienionych form pomocy.

4.5 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

W 2017 r. tut. Ośrodek, zrealizował 2 postanowienia sądu rejonowego, wypłacając **2 opiekunom prawnym** wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad 3 osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi w łącznej kwocie **6.980 zł**. Na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej udzielanie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Środki na realizację i obsługę zadania zapewnia budżet państwa.

5. Zadania własne powiatu

Do zadań własnych powiatu należy m.in.:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu do życia, młodzieży opuszczającej ww. placówki, mających braki w przystosowaniu się;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

5.1 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa

Poradnictwo specjalistyczne jest świadczone osobom i rodzinom mającym trudności lub oczekującym wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Interwencja kryzysowa to działania podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa realizowane są głównie przez pracowników socjalnych i terapeutę, przy współpracy z dzielnicowymi, kuratorami rodzinnymi i dla dorosłych. Wsparciem i działalnością terapeutyczną zajmuje się również pozostała kadra MOPR, w szczególności pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy i osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W 2017 r. pomocą objęto **121 rodzin** (w 2016 r. – 309 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 233. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach przyjęli 14 zgłoszeń faktów przemocy i wypełnili **14 formularzy „Niebieska Karta” – A”**

(2016 r. – 13 formularzy). W **64 rodzinach**, liczących łącznie 171 osób (2016 r. w 41 rodzinach, liczących łącznie 126 osób), przeprowadzono interwencje domowe w sprawie przemocy. Z pomocy terapeutycznej skorzystało **20 osób** (w 2016 r. – 52 osoby).

Pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej świadczona jest nieodpłatnie, bez względu na wysokość dochodu osoby/rodziny. Z konsultacji korzystają przede wszystkim: osoby doznające i stosujące przemoc, świadkowie, osoby z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także hazardu, osoby współuzależnione, członkowie ich rodzin, osoby opuszczające zakłady karne, osoby z zaburzeniami psychicznymi i członkowie ich rodzin, jak również osoby niepełnosprawne. Należy podkreślić, iż osoby zgłaszające się o tego rodzaju pomoc to w większości osoby, które nie korzystają z pomocy finansowej MOPR, wśród nich występują osoby o wysokim statusie materialnym i społecznym.

5.2 Pomoc osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej

Osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki, jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie i jednorazową pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Tabela 5 Pomoc udzielona osobom usamodzielnianym, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej w latach 2015 – 2017

Rodzaj świadczenia	2015		2016		2017	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	4	16.353	5	19.631	8	27.008
Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie	1	5.166	3	10.332	0	0
Jednorazowa pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	2	2.698	2	6.555	2	2.848

6. Zadania zlecone powiatu

Do zadań zleconych powiatu należy m.in. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji.

6.1. Pomoc dla cudzoziemców

Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał **status uchodźcy** lub **ochronę uzupełniającą** lub przebywa na terenie Polski na podstawie **zewolenia na pobyt czasowy**, pomocy udziela starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy. Pomoc ta obejmuje m.in.:

- świadczenia pieniężne w wysokości od 606 zł do 1335 zł miesięcznie na osobę przeznaczone na utrzymanie, w tym pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, a także pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- pracę socjalną;
- udzielanie informacji oraz wsparcie w kontaktach z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, który to wraz z przewidywanymi kosztami podlega akceptacji Wojewody.

W 2017 r. realizowano **10 indywidualnych programów integracji z 29 osobami** z 7 rodzin (w 2016 r. realizowano 8 Indywidualnych Programów Integracji z 14 osobami z 4 rodzin). Wyplacono **świadczenia pieniężne na utrzymanie oraz pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego** w kwocie **177.099 zł** (w 2016 r. w kwocie 48.767 zł). Środki na realizację zadania zapewnia budżet państwa.

W związku z wyjazdem jednego z cudzoziemców zagranicę ustalono nienależnie pobrane świadczenie w kwocie 60,60 zł.

7. Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

System pomocy społecznej w Mieście tworzą jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, kościoły, fundacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy społecznej. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie umożliwia zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania zleconego organizacjom pozarządowym.

Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w kwestii zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej jest przygotowanie szczegółowych warunków konkursu, przygotowanie projektów umów zawieranych przez Prezydenta Miasta z organizacjami wybranymi w postępowaniu konkursowym, prowadzenie spraw związanych z realizacją zadań, przyjmowanie i analiza kwartalnych i/lub rocznych sprawozdań merytoryczno – finansowych z realizacji zadań oraz kontrola realizacji zadań, zgodnie z planem zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta.

W 2017 roku, na zlecenie Miasta Siedlce, 4 organizacje pozarządowe realizowały 7 zadań z zakresu pomocy społecznej¹, określonych w uchwale Nr XXV/313/2016 Rady Miasta Siedlce z dnia 28 października 2016 r. w sprawie uchwalenia programu współpracy Miasta Siedlce z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2017 r. Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w Tabeli 6.

¹Z wyjątkiem dwóch zadań związanych z prowadzeniem na terenie Miasta Siedlce placówek wsparcia dziennego i niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego i socjalizacyjnego, realizowanych w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 6 Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych przez Miasto Siedlce organizacjom pozarządowym w latach 2015 – 2017.

L.p.	Nazwa zadania	Nazwa podmiotu realizującego zadanie	Adresaci podejmowanych działań	Przyznane kwoty dotacji (w zł)		
				2015	2016	2017
1.	Udzielenie schronienia osobom bezdomnym.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Osoby bezdomne kierowane przez Prezydenta Miasta Siedlce	180.000,00 179.999,57 45 osób	182.000,00 181.572,55 47 osób	184.000,00 32 osoby (tylko MW)
2.	Zapewnienie pomocy w postaci gorącego posiłku osobom, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda w Siedlcach	Najubożsi mieszkańcy Miasta Siedlce zagrożeni bezdomnością i wykluczeniem społecznym, kierowani przez MOPR	180.000,00 157.347,79 198 osób	182.000,00 150.119,73 162 osoby	184.000,00 140.890,11 142 osoby
3.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania osoby, która wymaga takiej pomocy.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Mieszkańcy Miasta, kierowani przez MOPR	598.688,54 508.022,05 137 osób	655.000,00 590.639,21 173 osób	988.000,00 199 osób
4.	Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Potrzebujący mieszkańcy Miasta	100.000,00 100.000,00 8809 osób ²	130.000,00 130.000,00 7457 osób	100.000,00 ³
		Caritas Diecezji Siedleckiej		37.000,00 36.542,26 357 osób	40.000,00 40.000,00 360 osób	70.000,00 70.000,00 309 osób ⁴

² Zadanie realizowane w okresie od dnia 01.04.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.

³ Zadanie realizowane w okresie od dnia 01.03.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

⁴ Zadanie realizowane w okresie od dnia 01.03.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

5.	Pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobom najuboższym.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda w Siedlcach	Potrzebujący mieszkańcy Miasta Siedlce, w szczególności podopieczni MOPR	19.000,00 19.000,00 618 osób	20.000,00 19.992,74 540 osób	21.000,00 21.000,00 466 osób
6.	Wspieranie organizacji zajmujących się pozyskiwaniem żywności i jej dystrybucją na rzecz innych podmiotów.	Caritas Diecezji Siedleckiej	Organizacje pozarządowe oraz inne placówki i instytucje działające na rzecz najuboższych	12.500,00 12.500,00 0 organizacji ⁵	-	-
		Bank Żywności w Siedlcach		80.000,00 80.000,00 44 organizacje	70.000,00 70.000,00 45 organizacji	75.000,00 75.000,00 44 organizacje
		Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach		30.000,00 29.546,19 1 organizacja	50.000,00 44.428,24 1 organizacja	45.000,00 1 organizacja
7.	Organizacja imprezy choinkowej z paczkami dla dzieci z rodzin najuboższych.	Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Siedlcach	Dzieci z terenu Miasta Siedlce	Konkurs na realizację zadania w 2015 r. został unieważniony.	15.000,00 15.000,00 300 dzieci	15.000,00 15.000,00 300 dzieci

⁵ Umowa rozwiązana na mocy porozumienia stron z dnia 12 czerwca 2015 r.

III. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

1. Wspieranie rodziny

Zadania w zakresie wspierania rodziny realizowane są na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Pracę z rodziną na terenie Miasta Siedlce, na podstawie Uchwały Rady Miasta Siedlce Nr XII/267/2011 z dnia 30 września 2011 r., prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Udzielana pomoc skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a ma na celu wypracowanie, rzadziej dążenie do przywrócenia rodzinie, przede wszystkim zdolności do prawidłowego sprawowania opieki i wychowania małoletnich dzieci, aby zapewnić im bezpieczeństwo i właściwy dla wieku rozwój. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka świadczona jest przez działające na terenie miasta Siedlce placówki wsparcia dziennego.

Działalność w zakresie wspierania rodziny została opisana szczegółowo w Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2017 r., które zostało przedłożone Prezydentowi Miasta Siedlce i będzie omawiane na Sesji Rady Miasta w marcu 2018 roku.

2. Piecza zastępcza

Podstawę prawną działań w zakresie pieczy zastępczej stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej tworzą osoby, instytucje i działania, których celem jest zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania w przypadku braku możliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Wyróżnia się dwie formy pieczy zastępczej: rodzinną pieczę zastępczą i instytucjonalną pieczę zastępczą.

Działalność w zakresie pieczy zastępczej została opisana szczegółowo w Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej w 2017 r., które zostało przedłożone Prezydentowi Miasta Siedlce i będzie omawiane na Sesji Rady Miasta w marcu 2018 roku.

IV. Świadczenie wychowawcze

1. Charakterystyka świadczenia wychowawczego

Podstawę prawną do realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego stanowi ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 z późn. zm.).

Realizacja ww. zadania polega na ustaleniu prawa do świadczenia wychowawczego, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych, wypłacaniu przyznanych świadczeń, opracowywaniu sprawozdań i analiz, a także na egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Ustawodawca wprowadził zasadę, w myśl której świadczenie wychowawcze przysługuje każdemu z ww. osobom uprawnionym do świadczenia na drugie i kolejne dziecko, do czasu ukończenia przez nie 18 roku życia. Natomiast w odniesieniu do pierwszego dziecka świadczenie wychowawcze przysługuje wówczas jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800,00 zł**, a w sytuacji gdy w składzie rodziny jest dziecko niepełnosprawne dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1.200,00 zł**. Przez pierwsze dziecko rozumieć należy jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez matkę, ojca, opiekuna faktycznego lub opiekuna prawnego.

Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem okresowym przyznawanym **w wysokości 500 zł miesięcznie** na dziecko na okres trwający od dnia 1 października do 30 września roku następnego.

Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem podzielnym i w przypadku urodzenia dziecka, ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub w przypadku gdy dziecko zgodnie z orzeczeniem sądu jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub rozłączeniu, kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich

dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
 - drugi z rodziców dziecka nie żyje;
 - ojciec dziecka jest nieznany;
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
 - sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
 - dziecko zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

2. Realizacja świadczenia wychowawczego

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w rejestrze świadczeniobiorców figurowało **5.437 rodzin, w stosunku do których ustalone zostało prawo do świadczenia wychowawczego. Średnia liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, z uwagi na spełnienie kryterium dochodowego wyniosła 2797 rodzin.**

Średnia liczba przyznanych świadczeń wychowawczych za okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. **wyniosła 8.287 świadczeń na pierwsze i kolejne dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia,**

W okresie sprawozdawczym **wydanych zostało łącznie 7.011 decyzji** dotyczących świadczenia wychowawczego. Poniesione z budżetu państwa **wydatki na wypłatę świadczeń wychowawczych w 2017 r. wyniosły 49.595.123,77 zł.**

Kwota **odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w 2017 r. wyniosła 40.328,00 zł.** Na dzień 31.12.2017 r. stan należności z ww. tytułu wynosił 14.772,00 zł.

Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 23 odwołania od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy 17 decyzji, 5 decyzji zostało uchylonych, z czego 4 zostało przekazane do ponownego rozpatrzenia, a w przypadku 1 decyzji Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło i podjęło samo decyzję. Powyższe uchylenia wynikały głównie z braku jednolitej interpretacji przepisów w ww. materii.

V. Świadczenia rodzinne

1. Charakterystyka świadczeń rodzinnych

Realizacja zadań w zakresie świadczeń rodzinnych polega na ustalaniu prawa do świadczeń, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych, wypłacaniu przyznanych świadczeń, opracowywaniu sprawozdań i analiz, a także na egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń.

W grupie świadczeń rodzinnych wyodrębnia się:

1. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze,
3. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych ustanawia dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje, jeżeli **dochód** rodziny w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się, **nie przekracza kwoty 674 zł.** W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zasiłek przysługuje, gdy **dochód nie przekracza kwoty 764 zł.**

Świadczeniami opiekuńczymi są:

- **świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dziadkowie, rodzeństwo) lub innej osobie, na której zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny z wyjątkiem osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się:

- orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub
- orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu.

- **zasilek pielęgnacyjny** – przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu.

- **specjalny zasilek opiekuńczy** – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, od dnia 1 stycznia 2015 r. także osobom, które nie podejmują zatrudnienia, w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

- **zasilek dla opiekuna** przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922 zł.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, osobie która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia. Świadczenie przysługuje ww. osobom, jeżeli nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Świadczenie przysługuje bez względu na wysokość posiadanego dochodu przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka.

Od 1 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860) matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka przysługuje **jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.** Świadczenie przysługuje bez względu na dochód.

Tabela 7 Wysokość świadczeń rodzinnych w 2017 r.

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Zasiłek rodzinny	od 1 listopada 2016 r. 95 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, od 1 listopada 2016 r. 124 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia od 1 listopada 2016 r. 135 zł miesięcznie na uczące się dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1.000 zł jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	od 1 listopada 2016 r. 193 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 386 zł od 1 listopada 2016 r. 273 zł miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak 546 zł

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	od 1 listopada 2016 r. 95 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	od 1 listopada 2016 r. 90 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia od 1 listopada 2016 r. 110 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	od 1 listopada 2016 r. 113 zł miesięcznie przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności od 1 listopada 2016 r. 69 zł miesięcznie przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	1406 zł miesięcznie
Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł miesięcznie
Zasiłek pielęgnacyjny	153 zł miesięcznie
Zasiłek dla opiekuna	520 zł miesięcznie
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł jednorazowo
Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł miesięcznie
Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka – ustawa „Za życiem”	4.000 zł jednorazowo

2. Realizacja świadczeń rodzinnych

W 2017 r. złożonych zostało **5.151 wniosków** w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych. Informacje dotyczące rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8 Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych w latach 2015 – 2017

L.p.	Liczba rodzin	2015		2016		2017	
		Średnia miesięczna liczba	%	Średnia miesięczna liczba	%	Średnia miesięczna liczba	%
1.	Rodziny pobierające zasiłek rodzinny, w tym:	1706	100	1906	100	1965	100
1.1	na 1 dziecko	683	40,03	740	38,82	737	37,51
1.2	na 2 dzieci	692	40,56	815	42,76	839	42,65
1.3	na 3 dzieci	233	13,66	260	13,64	298	15,16
1.4	na 4 i więcej dzieci	92	5,39	91	4,77	91	4,64
2.	Dzieci, na które wypłacany jest zasiłek rodzinny, w tym w wieku:	3297	100	3753	100	3871	100
2.1	do ukończenia 5 roku życia	965	29,27	1106	29,47	1202	31,05
2.2	powyżej 5 roku życia, do ukończenia 18 roku życia	2095	63,54	2399	63,92	2445	63,16
2.3	powyżej 18 roku życia, do ukończenia 24 roku życia	237	7,19	248	6,61	224	5,79
3.	Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	207	x	227	x	249	x
4.	Osoby pobierające zasiłek pielęgnacyjny	1660	x	1672	x	1663	x
5.	Osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	29	x	46	x	51	x
6.	Osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	47	x	35	x	26	x
7.	Osoby pobierające jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	60	x	63	x	63	x
8.	Świadczenie rodzicielskie	x	x	165	x	215	x
9.	Osoby pobierające jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka – ustawa „Za życiem”	x	x	x	x	17	x

W 2017 roku ze **świadczeń rodzinnych** korzystało średnio miesięcznie **3.332 rodzin**, tj. średnio o 4,39% mniej w porównaniu do roku poprzedniego, o 8,71% więcej w porównaniu do roku 2015.

Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie **1.965 rodzin**, tj. średnio o 3,09% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Największa liczba rodzin pobierała zasiłek rodzinny

na 2 dzieci (42,65%). W stosunku do 2016 roku o 1,52% wzrosła liczba rodzin z 3 dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny.

Świadczenia pielęgnacyjne pobierało średnio miesięcznie 249 osób tj. o 9,69% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Na zwiększenie tej liczby miał wpływ wzrost miesięcznej kwoty świadczenia z 800 zł w 2014 r., na 1.200 zł w 2015 r., na 1.300 zł w 2016 r. oraz na 1406 zł w 2017 r., co powodowało rezygnację rodzica z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. **Zasiłki pielęgnacyjne** pobierało średnio miesięcznie **1.663 osób**, tj. średnio o 0,54% mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka otrzymały średnio miesięcznie 63 osoby tj. porównywalnie do roku poprzedniego. W 2017 roku odnotowano wzrost liczby osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy o 10,87% w porównaniu do roku ubiegłego. Stale rosnąca liczba tych osób wynika ze zmiany od dnia 1 stycznia 2015 roku przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, umożliwiającej uzyskanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego również przez osoby niepodlegające zatrudnieniu z powodu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

W poniższej tabeli ujęto dane dotyczące liczby świadczeń rodzinnych oraz kwot wydatkowanych na ich wypłatę w latach 2015 – 2017.

Tabela 9 Świadczenia rodzinne zrealizowane w latach 2015 – 2017

L.p.	Rodzaj świadczenia	2015		2016		2017	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	3.962.696	39.571	4.860.523	43.754	5.097.757	44.104
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	2.005.834	15.386	2.352.828	16.191	2.566.741	16.560
2.1	urodzenia dziecka	268.000	268	288.000	288	294.000	294
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	302.176	780	433.315	1.107	564.479	1.443
2.3	samotnego wychowywania dziecka	429.936	2.425	456.415	2.360	482.329	2.419
2.4	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	464.290	5.688	527.665	5.815	572.756	6.028

L.p.	Rodzaj świadczenia	2015		2016		2017	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
2.5	<i>kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego</i>	290.420	3.687	376.520	3.895	401.387	3.852
2.6	<i>rozpoczęcia roku szkolnego</i>	238.400	2.384	257.300	2.573	237.800	2.378
2.7	<i>podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania</i>	12.612	154	13.613	153	13.990	146
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	5.968.530	54.957	7.213.351	59.945	7.664.498	60.664
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	3.047.454	19.918	3.069.945	20.065	3.054.186	19.962
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	2.951.240	2.487	3.523.182	2.722	4.169.340	2.989
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	600	6	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	175.638	349	280.468	552	318.872	618
8.	Zasiłek dla opiekuna	290.506	560	216.130	418	159.640	307
9.	Razem świadczenia opiekuńcze (4+5+6+7+8)	6.464.838	23.314	7.089.725	23.763	7.702.038	23.876
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	726.000	726	755.000	755	759.000	759
11.	Świadczenie rodzicielskie	x	x	1.835.796	1.982	2.365.824	2.582
12.	Zasiłki rodzinne i dodatki (tzw. „zł za zł”)	x	x	120.935	2.065	255.736	5.431
	RAZEM ŚWIADCZENIA RODZINNE (3+9+10+11+12)	13.159.368	78.997	17.015.407	88.510	18.747.096	93.312

W okresie sprawozdawczym wypłacono łącznie **93.312 świadczeń rodzinnych** na łączną kwotę **18.747.096 zł**. W porównaniu do roku poprzedniego, nastąpiło **zwiększenie liczby wypłaconych świadczeń** ogółem o 5,43%. Nastąpiło **zwiększenie wydatków na realizację zadania o 10,18%** w stosunku do 2016 roku. Zwiększenie wydatków w stosunku do ubiegłego roku jest związane ze zwiększeniem liczby świadczeniobiorców korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, wzrostem liczby osób korzystających ze świadczenia rodzicielskiego, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz niewielkim wzrostem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1.300 zł na 1.406 zł.

W analizowanym okresie nastąpił **wzrost** liczby wypłaconych **świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych**. Zmniejszeniu uległa liczba wypłaconych zasiłków dla opiekuna w porównaniu do 2016 roku w związku z podeszłym wiekiem osób wymagających opieki. W 2017 roku odnotowano niewielki spadek o 0,51% (w porównaniu do roku poprzedniego) liczby wypłaconych **zasiłków pielęgnacyjnych**.

Na jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu **wydatkowano 68.000 zł (17 świadczeń)**.

Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne objęte są ubezpieczeniem zdrowotnym, w przypadku nieposiadania innego tytułu do ubezpieczenia oraz ubezpieczeniem emerytalno–rentowym, przy spełnieniu warunków określonych przepisami. W tabeli nr 10 przedstawiono dane dotyczące opłaconych składek na ubezpieczenie i wydatków na ten cel.

Tabela 10 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w latach 2015– 2017

Lp.	Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	819.591	3.753	995.554	3.387	1.113.980	3.465
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	132.587	737	144.798	1.625	153.430	1.581
	Razem	952.178	4.490	1.140.352	5.012	1.267.410	5.046

Zwiększenie wydatków na składki społeczne i zdrowotne wynika ze wzrostu miesięcznej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz większej liczby świadczeniobiorców.

Świadczenia rodzinne wypłacane są na podstawie **decyzji administracyjnych**. W 2017 roku wydano łącznie **5.872** decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba wydanych decyzji wzrosła o 0,46%, w porównaniu do 2015 r. liczba wydanych decyzji wzrosła o 24,30%. Podkreślić należy, że 56,54% decyzji wydanych zostało w ciągu 4 miesięcy (od września do grudnia). Wiąże się to ściśle z ustawowym okresem zasiłkowym, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych, który oznacza okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Corocznie jest to czas wzmożonej pracy Działu, wymagający zwiększenia liczby osób wykonujących zadanie.

W okresie sprawozdawczym wydanych zostało 85 decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 126.547,02 zł. W związku z zaistnieniem szczególnie uzasadnionych okoliczności w sytuacji rodzinnej osób zobowiązanych do zwrotu należności, podjęto 12 decyzji w sprawie umorzenia części należności na kwotę 54.932,05 zł oraz wydano 8 decyzji rozkładających na raty spłatę należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

W zakresie świadczeń rodzinnych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 21 odwołań od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy 15 decyzji, 6 decyzji zostało uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia lub rozstrzygniętych na korzyść strony odwołującej się. Uchylone decyzje dotyczyły odmowy lub uchylecia prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka, w związku z budzącymi wątpliwość interpretacyjnie przepisami prawnymi w tym zakresie.

VI. Fundusz alimentacyjny

1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Realizacja zadań w zakresie funduszu alimentacyjnego polega na ustalaniu prawa do świadczeń, przygotowywaniu i wydawaniu decyzji administracyjnych w tych sprawach oraz wypłacaniu przyznanych świadczeń, a także egzekwowaniu nienależnie pobranych świadczeń oraz opracowywaniu sprawozdań i analiz w powyższej sprawie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia. W przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Osobą uprawnioną do świadczenia jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego (wyroku sądu ustalającego alimenty lub kopii odpisu protokołu posiedzenia, zawierającego treść ugody sądowej w sprawie alimentów), jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (tzn. gdy w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych).

Świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. Świadczenia przyznawane są w wysokości ustalonych alimentów, jednakże w kwocie nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej nieodpłatnie całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej, bądź zawarła związek małżeński.

W 2017 roku ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystało średnio miesięcznie **415 rodzin i 672 osób uprawnionych** (w 2016 r. 425 rodzin, 689 osób uprawnionych). W okresie sprawozdawczym wydano **826 decyzji administracyjnych** w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego w tym:

- 679 decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 34 decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 52 decyzje uchylające prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 6 decyzji zmieniających decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 36 decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **35.134,59 zł (należność główna)**,

- 6 decyzji pozostawiających wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego bez rozpatrzenia,
- 3 decyzje umarzające należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 9 decyzji rozkładających na raty spłatę należności powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 1 decyzja odmawiająca umorzenia nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Wypłacono ogółem **8.414** świadczeń na kwotę **3.191.141 zł**, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

- 0 – 17 lat - 7.040 świadczeń, na kwotę 2.655.406 zł,
- 18 – 24 lata – 1.344 świadczeń, na kwotę 521.935 zł,
- 25 lat i więcej - 30 świadczeń, na kwotę 13.800 zł.

W 2016 roku wydatki na powyższe zadanie wyniosły 3.259.326 zł.

Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano 6 odwołań od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy wszystkie decyzje.

2. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmują ustalenie sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Z dłużnikiem przeprowadzany jest wywiad alimentacyjny oraz przyjmowane jest oświadczenie majątkowe. Informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz w oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego, na bieżąco przekazywane są komornikom sądowym.

W 2017 roku **przeprowadzono** ogółem **182 wywiady alimentacyjne** oraz **przyjęto 182 oświadczeń majątkowych** (w 2016 roku – 171 wywiadów alimentacyjnych i oświadczeń).

Jeśli podczas wywiadu ustalono, że dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, a nie jest zarejestrowany, zobowiązuje się go do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna albo jako poszukująca pracy (w przypadku braku możliwości zarejestrowania

się jako osoba bezrobotna). Po zarejestrowaniu się dłużnika, do Powiatowego Urzędu Pracy kierowana jest informacja o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

W 2017 roku zobowiązanie do zarejestrowania się w rejestrze osób bezrobotnych lub poszukujących pracy skierowano do 44 dłużników (w 2016 roku do 38 dłużników). Informacja o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika została skierowana do Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w przypadku 84 osób (w 2016 roku – 44 osób).

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia lub odmówił:

- 1) przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
- 2) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 3) zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- 4) bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ składa do prokuratury wnioski o ściganie dłużnika za przestępstwo polegające na uporczywym uchylaniu się od wykonania ciężącego na nim z mocy orzeczenia sądowego obowiązku łóżenia na utrzymaniu dzieci oraz kieruje wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, **organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.**

W 2017 roku wszczęto 63 postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2016 r. wszczęto 68 postępowań). Wydano 32 decyzje uznające, a w 21 przypadkach wszczęte postępowania zostały umorzone (w 2016 r. podjęto 37 decyzje i umorzono 25 postępowań). Skierowano

także **35 wniosków do prokuratury** o podejrzeniu popełnienia ww. przestępstwa oraz **23 wnioski do starosty** o zatrzymanie prawa jazdy (w 2016 roku odpowiednio 38 i 2 wniosków).

Wszystkie wymienione wyżej czynności, podjęte w trybie przewidzianym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, miały na celu motywowanie dłużnika alimentacyjnego do wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego. W efekcie tych działań oraz czynności podjętych przez komorników sądowych w 2017 roku **zwrócona została** przez dłużników alimentacyjnych kwota **814.399,56 zł należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego** (odnotowano wzrost w stosunku do 2016 roku o 16,90%) oraz **34.228,98 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych** (odnotowano spadek w stosunku do 2016 roku o 115,55%).

W sprawach dotyczących umorzenia dłużnikowi zadłużenia z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 7 decyzji odmawiających umorzenia zadłużenia oraz 1 decyzję odmawiającą rozłożenia na raty zadłużenia powstałego z ww. tytułu.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących egzekucji alimentów od dłużników, od dnia 18 września 2015 r. należności przypadające od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności przyłącza się do tego postępowania. W 2017 r. wydano 583 wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego.

W 2017 r. skierowano 418 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych na podstawie art. 304 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1904 z późn. zm.) w związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym oraz posiadaniem przez dłużników zaległości przewyższających równowartość trzech świadczeń okresowych.

VII. Miejski Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Siedlcach został powołany na mocy art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). W dniu 28 czerwca 2011 r. Rada Miasta w Siedlcach podjęła Uchwałę Nr X/202/2011 w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, której wykonanie powierzyła Prezydentowi Miasta Siedlce.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z kompetencji instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania, mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Miasta Siedlce. Członkowie MZI wzięli udział w szkoleniu dla kandydatów do pracy w Zespole.

Podstawą prawną funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach są m. in.:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

W 2017 r. miało miejsce **5 posiedzeń MZI**, w trakcie których omawiane były zagadnienia dotyczące funkcjonowania zespołu i grup roboczych, podejmowane były prace w zakresie organizacji prac zespołu i grup roboczych. Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Skład osobowy grup roboczych jest dostosowany do potrzeb konkretnej rodziny. W pracach grup roboczych brali udział przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach, Policji, oświaty, organizacji pozarządowych, Kuratorskiej Służby Sądowej, Kościoła Katolickiego, służby zdrowia.

W okresie sprawozdawczym, tj. od stycznia do grudnia 2017 r., do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **118 Formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę**, z czego:

- 102 sporządzili przedstawiciele Policji;
- 14 sporządzili przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej;
- 2 sporządzili przedstawiciele oświaty.

Dla porównania w 2016 r. do MZI wpłynęło 110 Formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę, z czego:

- 96 sporządzili przedstawiciele Policji;
- 12 sporządzili przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej;
- 1 sporządzili przedstawiciele oświaty;
- 1 sporządzili przedstawiciele służby zdrowia.

Przewodniczący Zespołu w 2017 r. powołał **102** (97 – 2016 r.) **grupy robocze** w celu rozwiązywania konkretnych problemów wynikających z przemocy w rodzinie. Łącznie w 2017 r. odbyły się **322 posiedzenia grup roboczych** prowadzonych przez koordynatorów. Posiedzenia odbywały się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach przy ul. Sienkiewicza 32. Ponadto członkowie grup roboczych realizowali swoje zadania w terenie, docierając do poszczególnych rodzin w ramach wykonywanych obowiązków służbowych lub zawodowych.

103 procedury zostały zakończone z powodu zrealizowania indywidualnych planów pomocy lub braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury Niebieskiej Karty. Miejski Zespół Interdyscyplinarny przekazał 7 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Siedlcach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, związanego z występowaniem przemocy rodzinie oraz 12 zawiadomień do Sądu Rejonowego w Siedlcach z prośbą o wgląd w sytuację rodziny. Pozostałe sprawy są w toku.

Na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno – techniczną MZI w Siedlcach zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

VIII. Zadania wynikające z innych ustaw

1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W ramach realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 z późn. zm.), Miasto Siedlce powołało Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Siedlcach, działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach. **Powiatowy Zespół** obejmuje swoim działaniem Miasto Siedlce oraz, na mocy zawartych porozumień, Powiat Siedlecki (ziemski), Powiat Sokołowski i Powiat Łosicki.

Do zadań Zespołu należy:

- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień osobom, które ukończyły 16 rok życia i posiadają jedno z następujących orzeczeń: ważne orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r przez organ rentowy (ZUS, MSWiA, MON), ważne orzeczenie KRUS o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane przed 1 stycznia 1998 r.
- wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność,
- wydawanie kart parkingowych.

Skład zespołu stanowią:

- przewodniczący,
- sekretarz,
- pracownicy administracyjni (3 osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy),
- członkowie Zespołu, specjaliści powołani w skład Zespołu, posiadający uprawnienia do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj.: lekarze, psycholodzy, pedagodzy, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni.

Postępowanie orzecznicze, co do zasady jest zespołowe. Oznacza to, że w posiedzeniu składu orzekającego zespołu powiatowego uczestniczy co najmniej dwóch specjalistów – członków zespołu orzekającego, z których co najmniej jednym jest lekarz sprawujący jednocześnie funkcję przewodniczącego składu orzekającego. Drugim członkiem składu orzekającego może być pedagog, psycholog, pracownik socjalny, doradca zawodowy albo inny lekarz. Posiedzenia składów orzekających z udziałem specjalistów odbywają się

w zależności od potrzeb, po uprzednim uzgodnieniu terminów z członkami zespołu. Istnieje możliwość organizacji posiedzeń codziennie od poniedziałku do piątku. Równocześnie mogą również orzekać dwa składy orzekające.

W 2017 roku wydano **5.059 orzeczeń**, o 2,28% mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W tabeli nr 11 ujęto dane dotyczące wydanych orzeczeń w latach 2015 – 2017, w podziale na poszczególne powiaty.

Tabela 11 Orzeczenia wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2015 – 2017

Nazwa powiatu	Liczba wydanych orzeczeń		
	2015	2016	2017
Miasto Siedlce	2501	2214	2165
Powiat Siedlecki	1872	1634	1592
Powiat Sokołowski	955	849	781
Powiat Łosicki	593	480	521
Ogółem	5921	5177	5059

Liczba wydanych orzeczeń dla osób z Miasta Siedlce zmniejszyła się o 2,21% w porównaniu do roku poprzedniego. Szczegółowe informacje o liczbie wydanych orzeczeń dla mieszkańców Miasta zawiera poniższa tabela.

Tabela 12 Rodzaje orzeczeń wydanych mieszkańcom Miasta Siedlce w latach 2015 – 2017

rok rodzaj orzeczenia	2015	2016	2017
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych¹	408	358	389
z określeniem stopnia niepełnosprawności², w tym:	2093	1752	1693
znacznego	336	295	245
umiarkowanego	1167	935	925
lekkiego	523	522	523
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	20	69	47
o odmowie wydania orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia	47	35	36
Razem	2501	2214	2165

¹ dotyczy wyłącznie osób przed 16 – tym rokiem życia,

² dotyczy wyłącznie osób po 16 – tym roku życia.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 1.497 legitymacji osobom niepełnosprawnym, tj. o 10,64% mniej w porównaniu do 2016 r.,
- 841 kart parkingowych.

2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zakres rehabilitacji społecznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie obejmuje **dofinansowanie**:

- ✓ likwidacji barier funkcjonalnych, tj. architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- ✓ zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (tj. pieluchomajtki, protezy, kule, cewniki, buty ortopedyczne, aparaty słuchowe),
- ✓ uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- ✓ sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- ✓ działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie sprawuje również nadzór nad działalnością Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W poniższej tabeli przedstawiono wykorzystanie środków PFRON w latach 2015 – 2017.

Tabela 13 Wykorzystanie środków w latach 2015 – 2017

Wyszczególnienie	Liczba osób			Kwota w zł		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych	10	11	13	88.591	81.406	99.997
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	327	283	317	338,076	292.054	332.957
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	335	285	260	334.077	288.219	273.911
Dofinansowanie działalności WTZ	35	35	37	517.860	559.860	559.860
Razem	707	614	627	1.278.604	1.221.539	1.266.725
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (liczba organizacji)	6	8	9	23.942	32.014	30.573
Razem	x	x	x	1.302.546	1.253.553	1.297.298

Środki na dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Miasto otrzymuje wg algorytmu. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kwota otrzymana z PFRON nie może pokrywać więcej niż 90% kosztów działalności WTZ. Do sfinansowania pozostałych 10% zobowiązane są powiaty, na terenie których zamieszkują uczestnicy zajęć w WTZ. W 2017 r. ze środków PFRON sfinansowano koszty działalności WTZ w kwocie 559.860,00 zł. Miasto Siedlce, Powiat Siedlecki oraz Powiat Łukowski przeznaczyły na ten cel dotację w łącznej kwocie 62.216,00 zł. W zajęciach Warsztatu w 2017 r. uczestniczyło **37 osób**. Kontrola merytoryczna przeprowadzona przez pracownika MOPR w Siedlcach w ramach nadzoru sprawowanego nad działalnością WTZ w 2017 r. nie wykazała uchybień. Podczas kontroli finansowej wydatków Jednostki w IV kwartale 2017 r. stwierdzono nieprawidłowości. Prezydent Miasta Siedlce wydał zalecenia pokontrolne w tej sprawie, a prowadząca Warsztat Caritas Diecezji Siedleckiej, poinformowała o ich wykonaniu w terminie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach na mocy Umowy zawartej pomiędzy Miastem Siedlce a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizował w 2017 r. pilotażowy **program „Aktywny samorząd”**, którego głównym celem było eliminowanie lub zmniejszanie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym.

W 2017 r. realizowano następujące zadania:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.

2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Pomoc w ramach Programu udzielana była osobom niepełnosprawnym w wieku aktywności zawodowej, posiadającym aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub przyznaną grupę inwalidzką. W przypadku wniosków, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania, Prezydent Miasta Siedlce zawarł z Beneficjentami umowy, na podstawie których wypłacano dofinansowania.

Środki finansowe na realizację zadań w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W tabeli nr 14 przedstawiono wykorzystanie środków na realizację programu „Aktywny samorząd” w latach 2015 – 2017.

Tabela 14 Wykorzystanie środków w latach 2015 – 2017

Wyszczególnienie	Liczba dofinansowanych wniosków			Kwota w zł		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	–*	1	0	–*	5.000,00	0,00
Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	2	0	0	2.504,50	0,00	0,00
Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	–*	16	12	–*	91.229,38	63.216,68
Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	1	0	0,00	1.999,98	0,00
Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	–*	–*	–*	–*	–*	–*
Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	5	4	1	7.012,00	5.399,98	1.600,00

Wyszczególnienie	Liczba dofinansowanych wniosków			Kwota w zł		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	2	0	0	33.112,00	0,00	0,00
Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	9	4	4	12.432,79	6.894,76	5.333,46
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	56	37	53**	121.338,00	69.637,00	103.545,50***
RAZEM	74	63	70	176.399,29	180.161,10	173.695,64

* zadanie nie było realizowane przez PFRON

53**- uwzględniono wnioski, które zostały złożone w 2016 roku, ale ich realizacja częściowo lub w całości nastąpiła w 2017 roku,

103 545,50 zł***- uwzględniono kwoty, które zostały przyznane w 2016 roku, ale częściowo lub w całości zostały wypłacone w 2017 roku

Nie wszystkie zawarte umowy dofinansowania z realizacji Programu „Aktywny samorząd” w 2017 roku zostały rozliczone, ponieważ PFRON przedłużył okres rozliczeniowy programu do 15 kwietnia 2018 roku.

3. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest zadaniem zleconym gminie na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie mają inne, niż ubezpieczeni, osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, co do których

nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 tej ustawy (dysproporcji), na zasadach i w zakresie określonym dla ubezpieczonych. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna. W 2017 r. w sprawach o potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano łącznie **157 decyzji administracyjnych** dla **111 osób** (w 2016 r. 133 decyzje dla 89 osób, w 2015 r. 142 decyzji dla 98 osób). Gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa na refundację poniesionych kosztów realizacji zadania.

IX. Pozostała działalność

1. Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie sprawował nadzór nad działalnością dwóch jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, tj.: „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem w Siedlcach.

Zarządzeniem nr 67/2008 z dnia 19 lutego 2008 roku zmienionym Zarządzeniem Nr 49/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku oraz Zarządzeniem Nr 80/2013 z dnia 7 marca 2013 roku Prezydent Miasta Siedlce określił zasady sprawowania nadzoru nad ww. podmiotami. Nadzór polega przede wszystkim na przeprowadzaniu kontroli problemowych, doraźnych i sprawdzających, w szczególności w zakresie przestrzegania standardów opieki oraz świadczonych usług, ale również na stałej współpracy z podległymi jednostkami, polegającej m. in. na bieżącym informowaniu o wszelkich zmianach (np. przepisów prawnych).

Kontrole jednostek organizacyjnych pomocy społecznej odbyły się w oparciu o Plan kontroli na 2017 r., zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Siedlce i obejmowały realizację standardów wyznaczonych aktami wykonawczymi do ustawy o pomocy społecznej.

Przedmiotem kontroli przeprowadzonej w 2017 r. w „Domu nad Stawami” Domu Pomocy Społecznej w Siedlcach były:

- Zakres i poziom usług opiekuńczych świadczonych przez DPS na rzecz mieszkańców;
- Zakres i poziom usług wspomagających świadczonych przez DPS na rzecz mieszkańców.

Z kolei w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem w Siedlcach kontrolą objęto:

- Zakres i poziom realizacji treningu umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów.
- Zakres i poziom poradnictwa psychologicznego, świadczonego na rzecz podopiecznych Placówki.
- Zakres i poziom prowadzenia terapii ruchowej.

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym zalecenia pokontrolne nie zostały wydane.

2. Prace społecznie użyteczne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach, działając w imieniu Prezydenta Miasta Siedlce, od 2007 r. cyklicznie organizuje i koordynuje realizację **prac społecznie użytecznych** na terenie miasta Siedlce. Prace społecznie użyteczne organizowane są w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz lokalnej społeczności. Do wykonywania prac społecznie użytecznych kierowane są w szczególności osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, dla których Powiatowy Urząd Pracy ustalił II profil pomocy. Wymiar czasowy wykonywania prac społecznie użytecznych przez jedną osobę nie przekracza 10 godzin tygodniowo. Za wykonaną pracę uczestnicy otrzymują świadczenie pieniężne, które w 2017 r. wynosiło 8,10 zł za 1 godzinę pracy.

Potrzebę organizacji prac społecznie użytecznych w 2017 r. zgłosiło do tut. Ośrodka **37 podmiotów** z terenu miasta Siedlce, składając zapotrzebowanie na **117 miejsc pracy** (w 2016 r. – 37 podmiotów na 132 miejsc pracy). Z uwagi na limit środków Funduszu Pracy przyjęty na organizację prac społecznie użytecznych w 2017 r. zabezpieczono 62 miejsca pracy, w tym 20 miejsc w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (w 2016 r. – 69 miejsc pracy). Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w ramach koordynowania prac społecznie użytecznych należało w szczególności: zawarcie porozumień z podmiotami organizującymi prace, kierowanie osób do wykonywania prac we wskazanych podmiotach, monitorowanie przebiegu realizacji prac oraz wypłacanie uczestnikom świadczenia pieniężnego za wykonane prace. Z beneficjentami pomocy społecznej, którzy objęci zostali działaniami aktywizacyjnymi poprzez skierowanie do wykonywania prac społecznie użytecznych, pracownicy socjalni tut. Ośrodka zawierali kontrakty socjalne. Osoby, które porzuciły wykonywanie prac społecznie użytecznych, poniosły konsekwencje określone w kontrakcie socjalnym, tj. utraciły prawo do świadczeń z pomocy społecznej na czas określony w kontrakcie (najczęściej od 6 do 12 miesięcy).

Realizacja prac społecznie użytecznych odbywała się we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. PUP, na podstawie imiennych propozycji tut. Ośrodka, wydawał skierowania osobom uprawnionym do wykonywania prac, a także dokonywał refundacji ze środków Funduszu Pracy kwot wypłaconych świadczeń pieniężnych za wykonane prace społecznie użyteczne w wysokości 60 % minimalnej kwoty przysługującego świadczenia.

Do wykonywania prac społecznie użytecznych, które realizowane były w okresie od 08.05.2017 r. do 24.11.2017 r., tut. Ośrodek wskazał 86 osób uprawnionych. PUP skierował do wykonywania prac 82 osoby. Uczestnicy wykonali 15.657 godzin prac

(w 2016 r. – 14.737,50 godzin). Łączna kwota wypłaconych w 2017 roku z ww. tytułu świadczeń pieniężnych wyniosła 126.821,70 zł (w 2016 r. – 119.373,75 zł).

Tabela 15 Realizacja prac społecznie użytecznych w latach 2015 – 2017

Rok	Osoby skierowane do p.s.u.	Osoby wykonujące p.s.u. przez okres, na jaki zostały skierowane	Osoby, które przerwały wykonywanie p.s.u. – powody		
			podjęcie zatrudnienia	względy zdrowotne/brak opieki nad dzieckiem	porzucenie wykonywania p.s.u.
2015	111 ¹	84	4	2	9
2016	80 ²	66	3	4	3
2017	82 ³	58	10	4	8

¹ 12 osób przerwało wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 4 osoby nie odebrały skierowania, 5 osób nie rozpoczęło p.s.u., 2 osoby odmówiły podjęcia pracy, 1 osoba otrzymała emeryturę

² 1 osoba odmówiła podjęcia pracy, zaś 3 przerwały wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 1 osoba zmarła, 1 osoba nabyła prawa emerytalne, 1 osoba podjęła uczestnictwo w projekcie współfinansowanym z EFS aktywizującym osoby bezrobotne

³ 2 osoby przerwały wykonywanie p.s.u. z powodów innych niż ww.: 1 osoba otrzymała emeryturę, 1 osoba nie rozliczyła się ze skierowania

3. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić można Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, zakłady karne, kuratorów sądowych, Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem, Prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, Poradnię Leczenia Uzależnień, Kurię Diecezjalną w Siedlcach, siedleckie parafie, „Dom pod Kasztanami” Dom Dziecka, „Dom nad Stawami” Dom Pomocy Społecznej, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Siedlcach, Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda, Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Przystań”, Bank Żywności, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Miasta i Powiatu w Siedlcach, Siedleckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Uzależnionych „Powrót z U”, Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Styl życia”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Chorobą Alkoholową, Narkomanią i Hazardem „Szansa”, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego Scena Teatralna Miasta Siedlce, Caritas Diecezji Siedleckiej, Polski Związek Głuchych, Wioskę Dziecięcą SOS, Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych, Agencję Rozwoju Miasta Siedlce i wiele innych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828), współpracował również z **Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach** prowadzonym przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Centrum Integracji Społecznej prowadzi reintegrację społeczną i zawodową w odniesieniu do osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, często znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

W funkcjonujących w Centrum Integracji Społecznej sekcjach: **porządkowo-remontowej, ślusarsko-spawalniczej, florystyczno-ogrodniczej, krawiecko-szwalniczej, opiekuna osób starszych, gastronomicznej**, osoby bezrobotne mają możliwość zdobycia nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Ponadto prowadzone są działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u uczestników zajęć zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku pracy, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Rola pracowników socjalnych MOPR polega w szczególności na wydawaniu opinii o kandydacie na uczestnika zajęć CIS, kierowaniu do uczestnictwa w zajęciach oraz monitorowaniu efektów integracji społecznej i zawodowej realizowanych zgodnie z Indywidualnymi Programami Zatrudnienia Socjalnego. Indywidualny Program zawierany jest początkowo na okres próbny 1 miesiąca, a następnie na okres 11 miesięcy, po którym może zostać przedłużony o kolejnych 6 miesięcy. Dokument uwzględnia osobistą sytuację uczestnika, jego prawa i obowiązki oraz program reintegracji społecznej określający indywidualne formy współpracy.

W 2017 r. pracownicy socjalni Ośrodka wydali łącznie **85 opinii** (w 2016 r. – 71 opinii, w 2015 r. – 98 opinii) wraz ze skierowaniami do zajęć w Centrum Integracji Społecznej. Z osobami aktywizowanymi w ramach zajęć w CIS pracownicy socjalni zawierali kontrakty socjalne. CIS w ubiegłym roku realizowało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego ze 124 osobami bezrobotnymi zamieszkującymi na terenie miasta Siedlce, przy czym w 2017 r. zawartych zostało 67 Programów. Z informacji uzyskanych z CIS wynika, że w 2017 r. 32 osoby ukończyły Program po okresie, na który został on zawarty, natomiast 36 uczestników przerwało bądź zrezygnowało z realizacji Programu.

4. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025 za 2017 rok

Uchwałą Nr XXI/262/2016 Rady Miasta Siedlce z dnia 23 czerwca 2016 roku przyjęta została „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016-2025”. Zgodnie z zapisem art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej realizację strategii koordynuje ośrodek pomocy społecznej. W przedmiotowej Strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych, zadania programowe określające pomoc różnym grupom oraz sposoby ich osiągnięcia.

Ocena realizacji celów strategicznych, prowadzona jest corocznie w okresie sprawozdawczym, w formie raportu stanowiącego załącznik do sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Ewaluacja oparta jest na analizie danych uzyskanych w ramach bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, Wydziałów Urzędu Miasta Siedlce, Powiatowego Urzędu Pracy, szkół, przedszkoli, Policji. Instytucje te pracują z grupami szczególnego ryzyka, wobec których przypisano w Strategii cele operacyjne oraz poszczególne działania.

Za cel główny – misję „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016-2025” uznano „**Kompleksowe działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców Miasta Siedlce**”.

Misja była realizowana za pośrednictwem siedmiu celów strategicznych:

1. Skuteczne wspieranie rodzin w wypełnianiu swoich funkcji,
2. Wsparcie lokalnego rynku pracy pod kątem przeciwdziałania bezrobociu,
3. Stwarzanie warunków do rozwoju dla mieszkańców Miasta Siedlce,
4. Poprawa bazy lokalowej oraz dostępności usług medycznych,
5. Prowadzenie zintegrowanej polityki społecznej w celu pobudzenia aktywności mieszkańców,
6. Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa
7. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i bezrobociu.

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowano kierunki działania, które były realizowane poprzez zadania. Cele zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia, która polega na koncentracji uwagi na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji.

Efekty monitoringu i kontroli realizacji Strategii, przedstawione zostały w postaci raportu, który jest podstawą do oceny postępu we wdrażaniu ustaleń strategicznych.

W zależności od wyniku tej oceny wnioski zawarte w raporcie powinny sygnalizować potrzebę:

- intensyfikacji, bądź ograniczenia podejmowanych kierunków działań,
- aktualizacji i modyfikacji zapisów Strategii,
- kontynuacji dotychczasowych kierunków działań (planowanych przedsięwzięć).

Niniejszy Raport stanowi opracowanie zawierające informacje na temat postępu, jaki osiągnięto w roku 2017 w zakresie realizacji priorytetów Strategii. Raport został przygotowany w układzie analogicznym do zaprezentowanego w Strategii. W celu ułatwienia monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji, wprowadzony został zestaw wskaźników, który w jednoznaczny sposób obrazuje rezultaty działań określonych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016-2025”.

Cel strategiczny nr 1:

Skuteczne wspieranie rodzin w wypełnianiu swoich funkcji

1.1 Cel operacyjny: rozwój pracy socjalnej

Działania:

- **Wzrost umiejętności osób pracujących z rodzinami wymagającymi pomocy społecznej.**

W ramach tego działania zostało przeszkolonych 5 pracowników socjalnych.

- **Utworzenie ośrodka pomocy kryzysowej.**

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach rozbudowuje Dział Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego, w którym zatrudnione były 2 osoby, obecnie zatrudniono psychologa.

- **Osiągnięcie standardów lokalowych przez środowiskowe domy samopomocy.**

Środowiskowy Dom Samopomocy działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Siedlcach osiągnął wymagane standardy.

- **Kontynuacja Programu Siedlecka Duża Rodzina 3+.**

Z informacji otrzymanych z Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siedlce wynika, że w 2017 roku wydano 165 kart uczestnictwa w programie.

- **Zwiększenie liczby asystentów rodzin.**

W 2017 roku w stosunku do 2016 roku liczba zatrudnionych asystentów rodziny nie uległa zwiększeniu. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zatrudnia asystentów rodziny w wymiarze 3,5 etatu (3 osoby w pełnym wymiarze, 2 osoby w wymiarze 1/4 etatu). Asystenci rodziny

wykonują swoją pracę w zadaniowym systemie czasu pracy, co umożliwia im dostosowanie się do indywidualnych potrzeb rodzin. W świetle art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może prowadzić w tym samym czasie pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywania zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Miasto Siedlce w 2017 r. otrzymało dotację celową na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w ramach *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2017 r.*

– **Wdrożenie i realizacja programów wychodzenia z bezdomności.**

Opracowano i wdrożono „Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności” (przyjęty Uchwałą Nr XXIII/286/2016 Rady Miasta Siedlce z dnia 31 sierpnia 2016 r.). Nie były realizowane indywidualne programy wychodzenia bezdomności, zawierano jedynie kontrakty socjalne.

1.2 Cel operacyjny: Zwiększenie liczby dzieci z pieczy zastępczej powracających do rodzin biologicznych

Działania:

– **Podnoszenie kwalifikacji i wspieranie biologicznych rodziców dzieci przebywających w placówkach sprawujących pieczę zastępczą.**

Asystenci rodziny równoległe z pracą indywidualną z rodzinami w 2017 roku obejmowali 10 rodzin wsparciem w ramach grupy samopomocowej „Klub Rodzica”. Za główny cel prowadzący warsztaty uznali kształtowanie prawidłowych wzorów i postaw rodzicielskich oraz nabywanie i utrwalanie umiejętności społecznych. Zajęcia w ramach „Klubu Rodzica” odbywały się w godzinach popołudniowych w siedzibie MOPR w Siedlcach średnio dwa razy w miesiącu. Zajęcia miały charakter warsztatów umiejętności podnoszących wzrost poczucia własnej wartości, budowanie dobrych relacji w rodzinach poprzez poprawę komunikacji, wspólną zabawę i integrację. W ramach spotkań „Klubu Rodzica” oprócz zajęć integracyjnych były organizowane odrębne spotkania edukacyjne dla rodziców i zajęcia socjalizacyjne dla dzieci. W miesiącach wiosenno – letnich organizowane były zajęcia w plenerze, gdzie odbywały się rodzinne pikniki z konkursami i zabawami, gry terenowe oraz wspólne rodzinne grillowanie. W ramach współpracy z Ośrodkiem z Agencją Rozwoju Miasta Siedlce rodzice wraz z dziećmi skorzystali z wejścia na basen, kręgielnię oraz byli na meczu piłki nożnej o mistrzostwo I ligi. Rodziny uczestniczyły również w koncercie organizowanym przez MOK oraz były na wystawie malarskiej.

W ramach „Klubu Rodzica” odbyły się spotkania z diecezjalnym duszpasterzem rodzin i przedstawicielem Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej. Zorganizowane były zabawy andrzejkowa oraz karnawałowa, w której uczestniczyły dzieci wraz z rodzicami.

Działalność „Klubu Rodzica” w 2017 r. była finansowana w ramach budżetu MOPR. Asystentów w realizacji zadania wspierają inni pracownicy tutaj. Ośrodka, oferując swój czas i posiadane umiejętności, aby zapewnić dzieciom i ich rodzicom atrakcyjne zajęcia.

- **Powołanie zespołu interdyscyplinarnego pracującego z rodziną, której dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej.**

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jeszcze nie posiada zespołu interdyscyplinarnego pracującego z rodziną, natomiast asystenci rodziny koordynują współpracę rodzin ze specjalistami.

- **Działania nakierowane na promocję rodzinnych form opieki zastępczej.**

Wskaźnik: Liczba dzieci korzystających z rodzinnych form opieki zastępczej.

Jedną z podstawowych, najbardziej rozwiniętych form rodzinnej opieki zastępczej jest rodzina zastępcza. Głównym jej zadaniem, nad wypełnianiem którego czuwa koordynator pieczy zastępczej, jest zapewnienie właściwych warunków wychowania i rozwoju dziecka pozbawionego szansy wychowania w rodzinie biologicznej.

W Siedlcach na dzień 31.12.2017 r. pozbawionych opieki rodziców biologicznych było 87 dzieci. Opieka zastępcza nad nimi sprawowana była w różnych formach:

- 71 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem,
- 16 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych.

Nie posiadamy rodzin zastępczych zawodowych.

- **Zapewnienie mieszkań wychowankom placówek sprawujących pieczę zastępczą i wychowankom rodzinnych form opieki zastępczej.**

Do końca 2017 roku dwie wychowanki domu dziecka otrzymały mieszkania z zasobów miasta.

1.3 Cel operacyjny: poprawa jakości życia rodzin, w szczególności wielodzietnych i niepełnych.

Działanie: Poszerzanie oferty i podniesienie kwalifikacji kadry w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego.

Wskaźniki:

- Liczba placówek: 6 świetlic.
- Liczba godzin zajęć w 2017 roku: 6750.

Działanie: Kontynuacja działań prowadzących do rozwoju budownictwa socjalnego i komunalnego.

Wskaźnik: Liczba wybudowanych mieszkań 0.

Działanie: Poszerzenie oferty poradnictwa dla rodzin mających trudności wychowawcze podnoszące kompetencje rodzicielskie.

Wskaźnik: Liczba rodziców, którym udzielono wsparcia: 1200 konsultacji (dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach).

Cel strategiczny nr 2:

Skuteczne wspieranie rodzin w wypełnianiu swoich funkcji.

2.1 Cel operacyjny: Działania skierowane do przedsiębiorców i inwestorów mające na celu tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością.

Według danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy zostały utworzone 2 miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością.

2.2 Cel operacyjny: Zintegrowane działania siedleckich instytucji na rzecz przełamywania bierności osób bezrobotnych.

Wskaźnik: Liczba osób objętych Programem Aktywizacja i Integracja: 20.

Wskaźnik: liczba utworzonych nowych miejsc pracy w ramach wspierania aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych: **237**.

Wskaźnik: liczba utworzonych nowych miejsc pracy w ramach wspierania aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia: **490**.

Wskaźnik: liczba utworzonych nowych miejsc pracy w ramach wspierania aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, które ukończyły 50 rok życia: **95**.

Wskaźnik: Liczba pracodawców objętych wsparciem usług doradcy zawodowego: **15**.

Wskaźnik: Liczba osób podejmujących samo zatrudnienie objętych wsparciem przedsiębiorczości osób bezrobotnych: **195**.

Wskaźnik: Liczba osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, które podjęły pracę: **264**.

2.3 Cel operacyjny: Przeciwdziałanie bezrobociu wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych.

Wskaźnik: Liczba osób w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym korzystających z doradztwa zawodowego: **4777**.

Wskaźnik: Liczba szkół objętych stałą współpracą z doradcą: **22**.

Cel strategiczny nr 3:

Stwarzanie warunków do rozwoju dla mieszkańców Miasta Siedlce.

3.1 Cel operacyjny: Wspieranie opieki nad dziećmi do lat 3.

Wskaźnik: Liczba dzieci korzystających z opieki w niepublicznych placówkach: **310**.

Wskaźnik: Liczba dzieci objętych opieką przez opiekunów dziecięcych: **21**.

Wskaźnik: Liczba dzieci objętych opieką w ramach wspierania opieki nad dziećmi do lat 3: **110**.

Wskaźnik: Liczba miejsc opieki nad dziećmi w ramach wspierania opieki nad dziećmi do lat 3: **8**.

Wskaźnik: Liczba osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, które podjęły pracę: **264**.

3.2 Cel operacyjny: Wspieranie rozwoju szkolnictwa integracyjnego.

Wskaźnik: Liczba klas integracyjnych: **60**.

3.3 Cel operacyjny: Wspieranie uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Wskaźnik: Liczba uczniów, którzy otrzymali naukowe stypendia Prezydenta Miasta Siedlce: **732**.

Wskaźnik: Liczba uczniów, którzy otrzymali artystyczne stypendia Prezydenta Miasta Siedlce: **4**.

Wskaźnik: Liczba uczniów, którzy otrzymali sportowe stypendia Prezydenta Miasta Siedlce: **16**.

3.4 Cel operacyjny: Wspieranie polityki senioralnej w Mieście Siedlce.

Wskaźnik: Liczba seniorów zrzeszonych w klubach seniora: **111**.

Wskaźnik: Liczba wydanych kart Senior 65+: **1100**.

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych projektów w ramach wspierania działań mających na celu organizację czasu wolnego dzieciom i młodzieży: **17**.

3.5 Cel operacyjny: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców Miasta.

Wskaźnik: Liczba nowopowstałych placów zabaw: **0**.

Wskaźnik: Kilometry wybudowanych ścieżek rowerowych: **1**.

Wskaźnik: Liczba nowopowstałych urządzeń i instalacji fitness: **1**.

Cel strategiczny nr 4:

Poprawa bazy lokalowej oraz dostępności usług prozdrowotnych.

4.1 Cel operacyjny: Tworzenie i rozwój programów terapeutycznych oraz wspierających profilaktykę zdrowotną w Mieście Siedlce.

Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży z siedleckich szkół biorących udział w programach profilaktycznych. Programy profilaktyki prozdrowotnej: **9 185**.

Wskaźnik: Liczba wykonanych szczepień przeciwko grypie: **1 065**.

4.2 Cel operacyjny: Poszerzenie dostępności i jakości usług medycznych dla mieszkańców Miasta Siedlce.

Mając na uwadze konieczność dostosowania pomieszczeń Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siedlcach do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz. 739) oraz poprawy warunków lokalowych w 2017 roku wykonano prace remontowe i modernizacyjne w n/w komórkach organizacyjnych:

- Zakładzie Opiekuńczo- Leczniczym przy ul. Bema 22,
- Hospicjum Stacjonarnym przy ul. Bema 22,
- Centralnej Sterylizatorni przy ul. Starowiejskiej 15,
- Gabinetzie zabiegowym w Przychodni POZ nr 4 przy ul. Chrobrego 17,
- Ogólnej Izbie Przyjęć w Szpitalu przy ul. Starowiejskiej 15 (prace remontowe w trakcie – rozpoczęte w październiku 2017 r.).

Ponadto budowa Stacji Transformatorowej na terenie Szpitala przy ul. Starowiejskiej 15 pozwoliła na zmniejszenie kosztów dostawy energii elektrycznej w stosunku do 2016 roku.

W celu umówienia się na wizytę do lekarzy specjalistów pacjenci mogli korzystać z usługi e-rejestracja.

Wszystkie świadczenia medyczne udzielane mieszkańcom Miasta Siedlce w 2017 roku realizowane były na podstawie umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Cel strategiczny nr 5:

Prowadzenie zintegrowanej polityki społecznej w celu pobudzenia aktywności mieszkańców.

5.1 Cel operacyjny: Wspieranie działalności trzeciego sektora oraz współpracy na linii trzeci sektor – administracja samorządowa – sektor prywatny na rzecz mieszkańców Siedlec.

Wskaźnik: Liczba organizacji samorządowych współpracujących z Miastem: **77**.

5.2 Wspieranie działań wspólnotowych: Wprowadzono budżet obywatelski.

5.3 Cel operacyjny: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej Miasta Siedlce.

Wskaźnik: Liczba kilometrów dobudowanych ścieżek rowerowych.

- **0,540 km** – ul. Wojska Polskiego – ścieżka rowerowa wydzielona z jezdni,
- **0,500 km** – ul. Warszawska – ścieżka rowerowa wydzielona z chodnika.

Wskaźnik: Liczba kilometrów wyremontowanych dróg i chodników.

- **0,920 km** – remont ul. 3 Maja (powierzchnia 9410 m²),
- **0,222 km** – remont ul. Południowej (powierzchnia 686 m²),
- **0,293 km** – remont ul. Traugutta (powierzchnia 1493 m²),
- **0,129 km** – remont ul. Królowej Jadwigi (powierzchnia 1493 m²),

- **0,206 km** – remont ul. Piaski Starowiejskie (powierzchnia 1043 m²),
- **0,704 km** – remont ul. Poniatowskiego (powierzchnia 5264 m²),
- **0,120 km** – remont chodnika ul. Miła,
- Rondo ul. Składowa z ul. Łukowską (powierzchnia 198 m² – wyspa środkowa i rozdzielające),
- Przebudowa zatoki autobusowej przy ul. Unitów Podlaskich - 98 m².

Cel strategiczny nr 6:

Podjęmowanie działań mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców Miasta Siedlce.

6.1 Cel operacyjny: Wspieranie Służb, Inspekcji i Straży.

Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych dodatkowych patroli: **666**.

Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych szkoleń dla funkcjonariuszy Policji w zakresie radzenia sobie ze stresem, komunikacji interpersonalnych podniesienia umiejętności negocjacyjnych w sytuacjach konfliktowych: **2**.

6. Cel operacyjny: Rozbudowa monitoringu.

Wskaźnik: Liczba nowo zakupionych kamer: **1**.

Cel strategiczny nr 7:

Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy.

7.1 Cel operacyjny: Tworzenie i doskonalenie programów profilaktyki uzależnień i innych zagrożeń.

Wskaźnik: Liczba programów profilaktycznych: **3**.

Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży z siedleckich szkół biorących udział w programach profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych dotyczących zagrożeń we współczesnym świecie: **11 012**.

Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych porad, zrealizowanych szkoleń w ramach edukacji rodziców celem rozpoznawania przez nich zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży: **8**.

7.3 Cel operacyjny: Rozwój systemu zapobiegania przemocy w rodzinie i pomocy jej ofiarom.

Wskaźnik: Liczba Niebieskich kart: **wszczęte: 118, kontynuowane: 221**.

Wskaźnik: Liczba podjętych interwencji wobec sprawców przemocy: **135**.

Założone w Strategii cele są sukcesywnie realizowane. Podjęmowane działania są prognostykiem zrealizowania założonych celów do 2025 roku. W związku z tym na tym etapie Strategia powinna być kontynuowana w dotychczasowej formie.

X. Siedziby i kadra

1. Siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach mieści się w trzech siedzibach. W siedzibie głównej Ośrodka przy ul. Henryka Sienkiewicza 32 obsługiwani są interesanci korzystający ze świadczeń pomocy społecznej oraz ze środków PFRON i programu „Aktywny samorząd”, rodziny korzystające z usług asystentów rodzin, rodziny zastępcze, a także funkcjonują następujące działy: Dział Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, Dział Analityczno-Programowy, Dział Świadczeń Pomocy Społecznej, Dział Księgowości i Dział Organizacyjno-Administracyjny. W strukturze MOPR znajduje się również Środowiskowy Dom Samopomocy. Ponadto funkcjonuje Punkt Nieodpłatnych Porad Prawnych.

W siedzibie przy ul. Krystyny Osieńskiej 6 funkcjonuje Dział Świadczeń Rodzinnych i Fundusz Alimentacyjny, a także od 20 czerwca 2017 r. Dział Świadczeń Wychowawczych.

Od 6 listopada 2017 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności mieści się w siedzibie przy ul. Bolesława Prusa 18.

2. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Na dzień 31.12.2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnionych było **135 osób (132,08 etatów), w tym 6 osób na zastępstwo.**

Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w podziale na zadania przedstawia się następująco:

- pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie – **48 osób, w tym 37 pracowników socjalnych (w tym 1 zastępstwo)** oraz **11 pracowników obsługujących świadczenia z pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych – **12 osób w tym 1 zastępstwo;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów – **6 osób w tym 2 zastępstwa;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – **9 osób w tym 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 5 asystentów rodziny;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych – **2 osoby;**
- pracownicy realizujący zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (PZOoN) – **6 osób;**

- pracownicy realizujący zadania z zakresu dziennego wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi (ŚDS) – **6 osób**;
- pracownicy realizujący zadania z zakresu księgowości – **10 osób**;
- pracownicy realizujący zadania analityczno – programowe – **7 osób w tym 2 zastępstwa**;
- pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego – **12 osób w tym 1 zastępstwo**;
- kadra zarządzająca i pracownicy administracji – **17 osób**;

Podział zatrudnionych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie ze względu na posiadane wykształcenie przedstawia się następująco:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – **99 osób**;
- z tytułem zawodowym licencjata i inżyniera – **16 osób**;
- z wykształceniem średnim – **18 osób**;
- z wykształceniem zawodowym – **2 osoby**.

Wszyscy pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie i umiejętności wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy i nadal podnoszą swoje kwalifikacje, poprzez podejmowanie różnych form doształcania i samokształcania.

W 2017 roku poszczególni pracownicy MOPR uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, kursach, konferencjach, warsztatach, sympozjach:

- „Szkolenie z zakresu specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny”,
- „Realizacja ustawy z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych”,
- „Finansowanie pobytu w Domach Pomocy Społecznej w 2017 r.”,
- „Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego”,
- „Zadania asystenta rodziny w związku z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem””,
- „Rodzina 500 plus”,
- „Szkolenie dla pracowników socjalnych”,
- „Szkolenie dla asystentów rodziny”,
- „Spotkanie informacyjno – szkoleniowe dot. Programu Aktywny Samorząd”,
- „Seminarium dot. Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020”,
- „Szkolenie dla pracowników PZOoN”,
- „Działania samopomocowe w środowiskowych domach samopomocy”,
- „Fundusz alimentacyjny 2017 – aktualne problemy”,
- „DPS, PCPR – ochrona danych osobowych w 2017 r.”,
- „KPA w OPS – aktualne problemy”,

- „II Kongres Pracodawców Osób Niepełnosprawnych”,
- „XXI Ogólnopolska konferencja przeciw przemocy w rodzinie”,
- „Szkolenie dokształcające dla psychologów”,
- „III Mazowieckie Spotkania z Ekonomią Społeczną”,
- „Empowerment w pracy z podopiecznym w Środowiskowym Domu Samopomocy”,
- „Standardy wydatkowania środków PFRON”,
- „Narada dla przedstawicieli placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego i powiatowych centrów pomocy rodzinie”,
- „Monitoring realizacji Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w województwie mazowieckim na lata 2015 – 2020. Podsumowanie efektów współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w roku 2016”,
- „Narkotyki stare i nowe – profilaktyka, interwencja, działanie”,
- „Narada z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego z zakresu ŚW, ŚR i FA”,
- „Przetwarzanie danych osobowych w świetle ROOD”,
- „Wizyta studyjna w podmiotach ekonomii społecznej”,
- „Narodowa Debata o Rodzinie”,
- „Od pomysłu do realizacji – wyzwania i sukcesy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020”,
- „Szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych”,
- „Narada z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej”,
- „Narada dla przedstawicieli placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie”,
- Konferencja „ Razem dla Dziecka i Rodziny”,
- „Szkolenie dla doradców zawodowych”,
- „Narada dla środowiskowych domów samopomocy”,
- „Nowoczesne metody pracy socjalnej. Praca socjalna wobec katastrof i klęsk żywiołowych”,
- „Fundusz alimentacyjny 2017 – aktualne problemy”,
- „Planowanie i rozwój usług w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej”,
- „Przygotowanie do korekcji rocznej i wieloletniej w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego”,
- „Agresja – jak reagować na pobudzonego podopiecznego Środowiskowego Domu Samopomocy”.

XI. Podsumowanie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Działania wspierające podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie polegają w szczególności na pracy socjalnej oraz udzielaniu pomocy w formie pieniężnej i niepieniężnej. Dobrym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, który mobilizuje osoby do aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów, wyzwala z bierności i często wyuczzonej bezradności, a z drugiej strony pozwala zidentyfikować i wyeliminować z pomocy społecznej osoby i rodziny, które nie są zainteresowane podjęciem własnych starań zmierzających do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej, a jedynie korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej.

Rada Miasta Siedlce Uchwałą Nr XXI/262/2016 z dnia 23 czerwca 2016 r. przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 - 2025. Jest to dokument o znaczeniu strategicznym, który zapewnia profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspiera długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Głównym powodem ubiegania się o pomoc społeczną jest **ubóstwo**. W 2017 r. problem ten dotyczył **1.321 rodzin**. Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na ubóstwo jest bezrobocie. W 2017 r. liczba rodzin ubiegających się o pomoc z powodu **bezrobocia zmalała w porównaniu do roku poprzedniego i wynosiła 878**.

Świadczeniem pieniężnym, które w sposób bezpośredni odnosi się do faktycznej sytuacji materialnej rodzin jest **zasiłek okresowy**. Jest to świadczenie obowiązkowe, przysługuje wszystkim rodzinom spełniającym ustawowe przesłanki, w szczególności kryterium dochodowe (634 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 514 zł na osobę w rodzinie). Obowiązkowa wysokość zasiłku wynosi 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem. W okresie sprawozdawczym pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono **1.025 rodzinom**. Nastąpił **spadek o 13,94%** w porównaniu do 2016 r., w którym pomocą w tej formie objęto 1.191 rodzin. W 62% przypadków powodem udzielenia takiej pomocy było bezrobocie. Inne powody przyznawania zasiłku okresowego

to m.in. długotrwała choroba, niepełnosprawność, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2017 r. każda rodzina otrzymała w roku średnio 6 świadczeń.

W ostatnich latach na dość wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin dotkniętych **problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby**. W 2017 r. z tego powodu pomocą społeczną objęto **1.086 rodzin**. Problemem bardzo często współwystępującym z długotrwałą lub ciężką chorobą jest **niepełnosprawność**, która w 2017 r. wystąpiła w **785 rodzinach**. Nadal problemy te są poważnymi problemami społecznymi.

Pomoc w formie **zasiłku stałego**, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w 2017 r. otrzymały **443 osoby (o 5,54% mniej niż w roku poprzednim)**. W 2017 r. wypłacono **19.962 zasiłki pielęgnacyjne** (nastąpił **spadek o 0,51%** w porównaniu do roku poprzedniego). Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał **dla mieszkańców Miasta 2.165 orzeczeń** (spadek o 2,21% w porównaniu do roku poprzedniego).

Rodziny dotknięte problemem **bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** stanowią nadal dużą grupę klientów MOPR. W 2017 r. w **549 rodzinach** stwierdzono występowanie tego problemu. Rodziny te, w szczególności rodziny niepełne i wielodzietne, objęte są poza stałym wsparciem w formie pracy socjalnej i pomocy finansowej, różnymi formami pomocy świadczonej przez placówki wsparcia dziennego (tzw. świetlice). W 2017 r. do świetlic uczęszczało średniorocznie 132 dzieci.

Szczególnie niepokojące jest, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy w znacznej części młodych, niezaradnych życiowo matek, wywodzących się z rodzin dysfunkcyjnych, które nie mając dobrych wzorców z własnych rodzin generacyjnych, wchodzą w kolejne, nietrwałe związki. Widzimy nagłą potrzebę stałego, wręcz codziennego towarzyszenia i wspierania takich rodzin. Praca z takimi rodzinami jest zadaniem asystentów rodziny. W 2017 r. **5 asystentów rodziny** (zatrudnionych w wymiarze łącznie 3,50 etatu) **prowadziło pracę indywidualną z 56 rodzinami**. Ponadto **12 rodzin** uczęszczało na spotkania grupy samopomocowej „Klub Rodzica”. Pozostałe rodziny objęte były wsparciem pracowników socjalnych. Duża liczba rodzin wymagających wsparcia i konieczność podejmowania wielowymiarowych działań na rzecz rodzin wymaga dalszego zwiększenia liczby asystentów rodziny.

Udzielając pomocy osobom uzależnionym od alkoholu pracownicy Ośrodka w pierwszej kolejności starają się zmotywować osoby do podjęcia leczenia odwykowego. W 2017 r. wsparciem objęto **203 rodziny z problemem uzależnienia od alkoholu**. W zakresie leczenia uzależnień MOPR kontynuuje współpracę z Poradnią Leczenia

Uzależnień w Siedlcach. Podopieczni korzystają również z poradnictwa i terapii prowadzonej przez Stowarzyszenie „Powrót z U” oraz Stowarzyszenie na rzecz osób dotkniętych chorobą alkoholową, narkomanią i hazardem „Szansa”. Wielkość i rodzaj pomocy udzielanej przez MOPR uzależniona jest od decyzji osoby o podjęciu i kontynuowaniu leczenia. Osoby nadużywające alkoholu otrzymują pomoc niepieniężną (np.: posiłek, opłaty mieszkaniowe).

Od wielu lat priorytetowym zadaniem pomocy społecznej w naszym Mieście jest **dożywianie dzieci**. Wszystkie rodziny potrzebujące były objęte pomocą w formie zakupu posiłku dla dzieci w szkołach i przedszkolach, przyznawane były także zasiłki celowe na dożywianie: dzieci do lat 6 nieuczęszczających do żłobków i przedszkoli; uczniów szkół, w których nie ma stołówek; dzieci, które ze względów zdrowotnych bądź indywidualnych potrzeb edukacyjnych nie mogą korzystać z posiłku w szkole, także na dożywianie dzieci w okresie wakacji. Pomoc ta udzielana była rodzinom/osobom, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego rodziny/osoby. W 2017 r. systematyczną pomocą objęto **1.271 dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym** (w 2016 r. – 1.426 dzieci). Ponadto dzieci z rodzin najuboższych otrzymywały posiłki w placówkach wsparcia dziennego.

Rodziny najuboższe, poza pomocą pieniężną miały możliwość uzyskania wsparcia rzeczowego w postaci odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego i żywności. Wielkość pomocy żywnościowej w ostatnich latach znacząco wzrosła, w szczególności w związku z przekazywaniem przez kraje Unii Europejskiej nadwyżek produktów żywnościowych w ramach Programu FEAD. Realizatorem tego Programu mogły być wyłącznie organizacje pozarządowe. Dystrybucją żywności unijnej w naszym Mieście w 2017 r. zajmowały się: Bank Żywności i Polski Komitet Pomocy Społecznej. MOPR wydawał podopiecznym Ośrodka skierowania upoważniające do odbioru żywności w ramach Programu.

W 2017 r. wsparciem w formie pracy socjalnej oraz pomocą pieniężną i niepieniężną, udzielanymi na podstawie **ustawy o pomocy społecznej**, objęto **2.032 rodziny** (spadek o 3,42% w porównaniu do 2016 roku).

Ponadto pomocy udzielono:

- na podstawie **ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** – **122 rodzinom** (w zakresie rodzin objętych asystą rodzinną wzrost o 9,80%, natomiast spadek rodzin zastępczych o 7,04% w porównaniu do 2016 r.),
- na podstawie **ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** – wg stanu na dzień 31.12.2017 r. w rejestrze świadczeniobiorców figurowało **5.437 rodzin** (spadek o 3,60% w porównaniu do 2016 r.),

- na podstawie **ustawy o świadczeniach rodzinnych – średnio miesięcznie 3.332 rodzinom** (spadek o 4,39% w porównaniu do 2016 r.),
- na podstawie **ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – średnio miesięcznie 415 rodzinom** (spadek o 2,35% w porównaniu do 2016 r.),
- na podstawie **ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – 627 osobom** (wzrost o 2,12% w porównaniu do 2016 r.) i rozpatrzono 63 wnioski w ramach programu „Aktywny samorząd”.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działający przy MOPR wydał w 2017 r. 5.059 orzeczeń (spadek o 2,28% w porównaniu do 2016 r.).

Realizacja zadań pomocy społecznej, poza pomocą materialną, wymaga odpowiedniego **zaplecza instytucjonalnego**.

Wsparcie dla osób starszych realizowane jest w szczególności poprzez zapewnienie pomocy środowiskowej w formie **usług opiekuńczych**. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania przyznawane są w wymiarze do 4 godzin dziennie, a w przypadku mieszkających samotnie osób leżących do 6 godzin dziennie, w dni robocze od poniedziałku do piątku. Ponadto mieszkającej samotnie osobie leżącej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mogą być przyznane usługi w soboty, niedziele i święta. Od 1 stycznia 2014 r. **usługi opiekuńcze** świadczone są również w „**Domu nad Stawami**” **Domu Pomocy Społecznej**, w wymiarze do 8 godzin dziennie, w dni robocze od poniedziałku do piątku. Osoby, które wymagają całodobowej opieki, kierowane są do **domów pomocy społecznej**. Wszystkie osoby wymagające takiej pomocy są nią objęte w trybie ustawowym.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi obejmowane są wsparciem w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych**, wsparciem w formie uczestnictwa w zajęciach w **Środowiskowym Domu Samopomocy** przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, w **Środowiskowym Domu Samopomocy w Siedlcach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z autyzmem**, w **Warsztacie Terapii Zajęciowej i Zakładzie Aktywności Zawodowej** prowadzonych przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Jakość tych form wsparcia jest dobrze oceniana przez odbiorców. Prowadzona jest też współpraca z lekarzami psychiatrami i Oddziałem Psychiatrycznym.

Ciągle rosnąca liczba osób potrzebujących wsparcia niepieniężnego powoduje, że istnieje potrzeba stałej rozbudowy sieci placówek wspomagających. Obecnie na terenie Miasta działają **placówki wsparcia dziennego dla dzieci** (w 2017 r. funkcjonowało 6 placówek), **bezpłatna łaźnia, pralnia, magazyn odzieży, sprzętu domowego, żywności, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego, 2 magazyny żywności dystrybuujące żywność dla organizacji pozarządowych**.

Przyjęty w 2016 r. Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności stanowi kontynuację i rozwinięcie działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016 – 2025 oraz stwarza system profilaktyki bezdomności. Osoby bezdomne znajdują **schronienie w Mieszkaniach Wspieranych oraz w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Południowej 1.**

Występuje również potrzeba dalszego wspierania i podejmowania inicjatyw promujących rozwój rodzinnej pieczy zastępczej. W 2017 r. w Siedlcach funkcjonowało **66 rodzin zastępczych**. W mieście nie ma zawodowych rodzin zastępczych. W 2017 r. zrealizowano **szkolenie dla rodzin zastępczych** i kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej. Ponadto działała **grupa wsparcia** dla tych rodzin. Potrzeba zapewnienia opieki w pieczy zastępczej jest ciągle aktualna. Kontynuowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze oraz upowszechnianie rzetelnych i pełnych informacji dotyczących zasad funkcjonowania rodzin zastępczych zwiększy szanse na powoływanie rodzin zastępczych, a w konsekwencji szanse na to, aby dzieci, zamiast być umieszczane w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, mogły być umieszczane w rodzinach.

Nadal pozostają aktualne następujące potrzeby:

1. zorganizowanie dziennego, specjalistycznego ośrodka wczesnej interwencji dla dzieci z opóźnieniami rozwojowymi i ich rodzin,
2. tworzenie warunków do wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, poprzez zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny,
3. zorganizowanie całodobowego, specjalistycznego ośrodka interwencji kryzysowej z chronionym hostelem i stałą kadrą specjalistów.

Załącznik nr 1 Zestawienie wydatków budżetowych za lata 2016 – 2017

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku	
85195 Pozostała działalność	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	3 773,00	4 067,00	
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	654,15	706,00	
	4120 – składki na Fundusz Pracy	92,61	100,00	
	4210- zakup materiałów i wyposażenia	85,96	90,00	
	4300 – zakup usług pozostałych	711,13	931,33	
Razem:		5 316,85	5 894,33	
85202 Domy pomocy społecznej	4330 – zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1 637 661,18	1 631 614,36	
Razem:		1 637 661,18	1 631 614,36	
85203 Ośrodki wsparcia	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	89,00	77,00	
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	241 054,36	272 134,65	
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	19 139,84	19 554,11	
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	44 858,41	47 171,21	
	4120 – składki na Fundusz Pracy	5 272,87	5 797,39	
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	400,00	2 272,00	
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	74 766,08	36 330,06	
	4260 – zakup energii	10 466,04	12 091,67	
	4270 – zakup usług remontowych	428,10	516,79	
	4280 – zakup usług zdrowotnych	78,00	170,00	
	4300 – zakup usług pozostałych	29 050,42	27 206,89	
	4360 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 500,00	1 500,00	
	4410 – podróże służbowe krajowe	400,00	588,00	
	4430 – różne opłaty i składki	-	193,03	
	4440 – odpisy na ZFSS	6 563,58	7 089,06	
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 083,00	3 250,00	
	Razem:		436 149,70	435 941,86
	85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	787,75	830,00
		4300 – zakup usług pozostałych	29,10	1 260,00
4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej		246,00	300,00	
Razem:		1 062,85	2 390,00	

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach CIS	4130 – składki na ubezpieczenie zdrowotne	339 752,71	339 614,10
Razem:		339 752,71	339 614,10
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	3110 – świadczenia społeczne	2 769 889,85	2 291 720,88
	4300 – zakup usług pozostałych	21 121,60	11 571,03
Razem:		2 791 011,45	2 303 291,91
85216 Zasiłki stałe	3110 – świadczenia społeczne	2 178 727,31	2 135 404,38
Razem:		2 178 727,31	2 135 404,38
85219 Ośrodki pomocy społecznej	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	18 688,21	19 643,16
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	65,00
	3110 – świadczenia społeczne	8 000,00	14 630,00
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	2 843 161,64	2 905 721,82
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	217 433,76	218 654,72
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	498 669,50	520 153,93
	4120 – składki na Fundusz Pracy	45 315,69	49 484,14
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	5 190,00	5 723,20
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	77 020,37	44 965,96
	4260 – zakup energii	37 350,36	49 522,57
	4270 – zakup usług remontowych	29 737,11	79 716,90
	4280 – zakup usług zdrowotnych	1 845,50	1 576,00
	4300 – zakup usług pozostałych	50 500,97	73 253,09
	4360 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	5 418,27	5 413,68
	4390 – zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	-	150,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	14 360,40	12 868,80
	4430 – różne opłaty i składki	1 357,77	1 637,97
	4440 – odpisy na ZFSS	88 852,80	96 472,80
	4480 – podatek od nieruchomości	6 362,00	6 019,00
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	5 740,68	3 344,60
6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	23 985,00	487 008,01	

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku
	6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	29 267,59	11 688,43
	Razem:	4 008 257,62	4 607 713,78
85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	3020- nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	13,56	25,00
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	34 329,11	35 125,36
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 728,68	2 815,90
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	6 409,79	6 826,01
	4120 – składki na Fundusz Pracy	905,68	960,10
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	6 000,00	5 655,93
	4260 – zakup energii	2 025,00	2 586,89
	4270 – zakup usług remontowych	720,00	276,05
	4280 – zakup usług zdrowotnych	40,00	-
	4300 – zakup usług pozostałych	3 133,00	4 084,00
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	445,00	440,00
	4440 – odpisy na ZFSS	1 093,93	1 185,66
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	85,00	-
	Razem:	57 928,75	59 980,90
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 627,73	-
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	5 808,20	2 158,83
	4120 – składki na Fundusz Pracy	669,67	303,45
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	42 180,15	38 571,82
	Razem:	51 285,75	41 034,10
85230 (poprzednio 85295) Dożywianie	3110 – świadczenia społeczne	655.284,99	628 435,96
	Razem:	655.284,99	628 435,96
85231 Pomoc dla cudzoziemców	3110 – świadczenia społeczne	93 402,40	200 910,27
	Razem:	93 402,40	200 910,27
85295 Pozostała działalność	3110 – świadczenia społeczne	47.749,50	54 334,80
	Razem:	47.749,50	54 334,80
85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	200,65	37,30
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	116,00	40,00
	4010 – wynagrodzenie osobowe pracowników	209 998,03	215 349,44

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	15 007,15	15 874,30
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	36 477,50	38 637,23
	4120 – składki na Fundusz Pracy	5 153,95	5 376,38
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	86 773,00	168 234,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	57 916,31	35 939,02
	4260 – zakup energii	10 662,00	11 976,00
	4270 – zakup usług remontowych	1 243,00	809,57
	4280 – zakup usług zdrowotnych	98,00	130,00
	4300 – zakup usług pozostałych	159 432,73	78 985,00
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 326,00	1 356,19
	4410 – podróże służbowe i krajowe	96,00	113,90
	4440 – odpisy na ZFSS	5 560,81	6 126,31
	4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	825,66	273,60
	Razem:	590 886,79	579 258,24
85324 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	3 887,00	4 083,23
	4300 – zakup usług pozostałych	9 703,44	10 520,00
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	325,00	325,00
	Razem:	13 915,44	14 928,23
85501 (poprzednio 85211) Świadczenie wychowawcze	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	70,49	252,68
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	195,00
	3110 – świadczenia społeczne	36 034 915,30	49 595 123,77
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	273 747,11	421 513,35
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	-	21 414,92
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	49 089,69	80 957,00
	4120 – składki na Fundusz Pracy	5 340,10	9 730,00
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	22 489,50	32 310,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	119 984,79	65 203,69
	4260 – zakup energii	8 653,19	16 300,00
	4270 – zakup usług remontowych	19 218,11	2 100,00
	4280 – zakup usług zdrowotnych	379,00	452,00
	4300 – zakup usług pozostałych	64 134,16	88 110,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	-	117,60
	4430 – różne opłaty i składki	100,08	174,79
	4440 – odpisy na ZFSS	7 771,28	15 142,06

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku	
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby	3 464,00	1 282,60	
	6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	41 028,85	-	
Razem:		36 650 385,65	50 350 379,46	
85502 (poprzednio 85212) Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3020 – nagrody i wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	253,53	249,34	
	3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych	96,00	-	
	3110 – świadczenia społeczne	20 236 335,44	21 953 721,04	
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	398 250,76	472 306,78	
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	23 629,85	30 378,60	
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	1 065 813,04	1 197 732,59	
	4120 – składki na Fundusz Pracy	7 260,32	10 599,72	
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	29 693,14	29 607,86	
	4260 – zakup energii	7 406,40	10 322,35	
	4270 – zakup usług remontowych	4 996,26	4 141,95	
	4280 – zakup usług zdrowotnych	388,00	587,00	
	4300 – zakup usług pozostałych	81 544,57	78 440,26	
	4430 – różne opłaty i składki	952,41	740,54	
	4440 – odpisy na ZFSS	13 901,66	19 933,31	
	4610 – koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	127,10	-	
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 278,20	2 114,40	
	6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	-	5 230,65	
	Razem:		21 872 926,68	23 816 106,39
	85504 (poprzednio 85206) Wspieranie rodziny	3020 – wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 397,93	1 777,82
4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników		118 210,80	80 763,87	
4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne		9 466,76	8 254,07	
4110 – składki na ubezpieczenie społeczne		21 096,95	24 414,75	
4120 – składki na Fundusz Pracy		2 980,82	3 432,81	
4210 – zakup materiałów i wyposażenia		9 678,40	5 939,00	
4280 – zakup usług zdrowotnych		225,50	80,00	
4300 – zakup usług pozostałych		2 055,00	2 182,00	
4410 – podróże służbowe krajowe		2 227,40	3 275,20	
4440 – odpisy na ZFSS		3 077,23	4 149,81	
4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby	255,00	885,50		

Rozdział	Paragraf	Wydatki w 2016 roku	Wydatki w 2017 roku
Razem:		170 671,79	135 154,83
85508 (poprzednio 85204) Rodziny zastępcze	2320 – dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień i umów między jednostkami samorządu terytorial.	221 415,41	202 609,28
	3020 – wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	1 410,39	1 623,40
	3110 – świadczenia społeczne	1 168 116,95	1 328 357,72
	4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	126 677,91	146 291,44
	4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	8 554,01	8 612,50
	4110 – składki na ubezpieczenie społeczne	21 937,93	26 036,97
	4120 – składki na Fundusz Pracy	3 099,59	3 660,49
	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	2 320,00	2 250,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	4 788,00	6 333,00
	4280 – zakup usług zdrowotnych	76,00	40,00
	4300 – zakup usług pozostałych	7 161,19	8 160,00
	4360 - opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1 213,00	1 230,00
	4410 – podróże służbowe krajowe	3 339,80	3 820,98
	4430 – różne opłaty i składki	9 944,39	-
	4440 – odpisy na ZFSS	3 805,78	5 212,16
	4700 – szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	170,00	-
	Razem:		1 584 030,35
85510 (poprzednio 85201) Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2320 – dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień i umów między jednostkami samorządu terytorialnego	718 008,16	567 375,97
	3110 – świadczenia społeczne	431 457,64	481 400,34
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	282,00	1 952,00
	4300 – zakup usług pozostałych	2 786,80	16 032,69
	4330 – zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jst	29 787,26	-
Razem:		1 182 321,86	1 066 761,00
85595 Pozostała działalność	3110 – świadczenia społeczne	-	28 000,00
	4210 – zakup materiałów i wyposażenia	-	618,55
	4300 – zakup usług pozostałych	-	247,42
Razem:		-	28 865,97
RAZEM WYDATKI		74 368 729,62	90 182 252,81

Załącznik nr 2 Zestawienie dochodów budżetowych za lata 2016 – 2017

Rozdział	Paragraf	Dochody w 2016 roku	Dochody w 2017 roku
85202 Domy Pomocy Społecznej	0830 – Wpływy z usług	63 754,66	63 690,88
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	66,33	103,06
	0970 – Różne dochody	422,38	-
	Razem:	64 243,37	63 793,94
85203 Ośrodki wsparcia	0830 – Wpływy z usług	4 531,99	5 021,20
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	5,12	-
	Razem:	4 537,11	5 021,20
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	1 611,28
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	3 432,30	-
	Razem:	3 432,30	1 611,28
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0830 – Wpływy z usług	1 614,86	263,90
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	440,66	-
	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	13 993,36
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	8 097,77	-
	Razem:	10 153,29	14 257,26
85216 Zasiłki stałe	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	131,81	-
	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	31 702,40
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	23 046,71	-
	Razem:	23 178,52	31 702,40
85219 Ośrodki pomocy społecznej	0570 – Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	311,81	-
	0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	-	185,00
	0690 – Wpływy z różnych opłat	78,40	-
	0870- sprzedaż zużytych i zbędnych składników majątkowych	1 122,00	-

Rozdział	Paragraf	Dochody w 2016 roku	Dochody w 2017 roku
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	10 248,72	7 467,55
	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	1 025,55
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	2 845,80	1 793,98
	Razem:	14 606,73	10 472,08
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	-	46,40
	0690 – Wpływy z różnych opłat	23,20	-
	0830 – Wpływy z usług	172 652,89	224 806,25
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	144,70	-
	Razem:	172 820,79	224 852,65
85230 (poprzednio 85295) Dożywianie	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	506,79
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	480,00	-
	Razem:	480,00	506,79
85501 (poprzednio 85211) Świadczenie wychowawcze	0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	-	11,60
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	16,76	855,40
	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	31 000,00
	Razem:	16,76	31 867,00
85502 (poprzedni 85212) Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	-	138,60
	0690 – Wpływy z różnych opłat	113,60	-
	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	380 858,27	393 339,72
	0940 – Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	-	155 288,41
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	144 524,69	-
	0980 – Wpływy z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	325 525,51	430 265,16
		Razem:	851 022,07

Rozdział	Paragraf	Dochody w 2016 roku	Dochody w 2017 roku
85508 (poprzednio 85204) Rodziny zastępcze	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	12,50	5,23
	0970 – Wpływy z różnych dochodów	354,84	-
	Razem:	367,34	5,23
85510 (poprzednio 85201) Placówki opiekuńczo-wychowawcze	0920 – Wpływy z pozostałych odsetek	3,57	117,30
	0940 – Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	2 403,20
	Razem:	3,57	2 520,50
	OGÓLEM DOCHODY	1 144 861,85	1 365 642,22